

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3
За стране земље на годину	9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРЕМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ ГРАДА БЕОГРАДА

Сутра су Цвети, троструки свечаник за Србе српске престонице. Цвети су у једно и исто време: благ дан српске свете Цркве, Христове и православне; историјски сведок онога херојског прегнућа народа Србије, када је, под новим вођством (1815 г.) развијена ТАКОВСКА застава ослобођења, а срећом, и војводском и државничком, која је пратила Обреновића Првог, ударен темељ данашњој Краљевини нашој.

Цвети су дан, када је моћна царевина отоманска (1867 г.) достојно ценећи међународно пријатељство младе Србије, извадила најскупљи, најкрвавији лист из циновске јој историје ратне, и предала га у руке Обреновићу Трећем, са јавном жељом и благословом, да поноси Београд буде и непобедни бранилац српске државе, као што је био, кроз векове, најтврђи бедем турске царевине.

С правом, дакле, које даје српском народу: и света Христова Црква, и херојска му историја, па и његова заслужена срећа у мирноме добитку свију градова у Србији, — на првоме месту поноснога града Београда — сви ти праведни мотиви диктују свима Србима и свима Београђанима, да се, и ОВЕ ГОДИНЕ, достојно сете својих СРПСКИХ ЦВЕТИ! У то име, Општина Београдска, позива свеколико грађанство српске престонице, да дочека овај благ дан, свој и своје цркве, видним знацима: тробојкама на домовима, а у вече ОСВЕТЉЕЊЕМ истих.

Од суда општине града Београда шестога Априла 1902 год.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости божјој и вољи народној

Краљ Србије

ПРОГЛАШУЈЕМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ ДА ЈЕ НАРОДНО ПРЕДСТАВНИШТВО УСВОЈИЛО И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО

ЗАКОН О ОПШТИНАМА

који гласи :

I

Опште одредбе

Члан 1.

Општину чине они српски држављани, који стално живе у варошима, варошицама и селима.

Члан 2.

Општине су основне управне и судске јединице.

Члан 3.

Општине су у својим унутрашњим општинским пословима самоуправне, а као делови државне целине подлеже надзору државних власти по одредбама овога закона.

Члан 4.

Општина има двојакних: сеоских и варошких. У ове последње спадају и општине варошица. Прописи овог закона односе се на све општине подједнако, осим где је то изриком у овом закону друкчије наређено.

Члан 5.

Свака општина има свој простор на који се простире њена власт, и тај се простор зове општински атар.

Члан 6.

Свака општина мора имати најмање 200 пунолетних грађана.

Ну изузетно у местима где има незгода, које отежавају или прекидају редован саобраћај, општине могу бити и испод 200 пунолетних грађана.

Члан 7.

Села, која немају 200 пунолетних грађана, морају спајањем са суседним селима образовати општину, осим случаја предвиђеног у другом одељку члана 6. овог закона.

При саставу општина ни једно се село или варош не може цепати.

Она села која уђу у састав варошке општине не морају подносити терете, које подносе по закону вароши и варошице за своје засебне варошке потребе.

Члан 8.

Две или више општине могу се спојити и саставити једну општину, а тако исто и поједина села одвојити од једне општине и спојити са другом, кад саме општине или села то затраже.

У том случају морају се општине или села најпре између себе погодити, како да у будуће притежавају и уживају општинска добра и капитал, ако га имају, па по том ову своју жељу изјављују, преко својих општинских судова, а по саслушању збора у смислу V одељка овог закона, непосредно надзорној државној власти, која ће у року за десет дана предмет доставити министру унутрашњих дела, а овај поступити по члану 10. овог закона.

Ако се села не погоде, како ће да уживају сеоска добра и капитал, уживаће свако своју имовину као засебну својину.

Члан 9.

Два или више села, која су у заједници сачињавала једну општину, могу се по жељи својих чланова раздвојити у засебне општине на онај исти начин, који је изложен у члану 8. овог закона. Али се у том случају морају та села, пре него што се раздвоје, прво сагласити како ће као нове општине стајати међу собом, што се тиче општинске имовине, дуга, општинског атара и уживања општинских добара. Ако се општине

не могу у овоме да сложе, ствар ће се предати на решење избраном суду.

Члан 10.

О оснивању нове и укидању које од досадашњих општина решава Државни Савет.

Одвајање појединих села и заселака од једне општине и придодавање другој, одобрава министар унутрашњих дела, пошто се испуне услови члана 8. и 9. овог закона.

Ово оснивање, укидање или одвајање одобрава Краљ указом на предлог министра унутрашњих дела, и обзнањује се у службеним новинама.

Члан 11.

Ако се између две или више општине догоди распра о атару, надлежна полицијска власт по саслушању дотичних страна и своје извиђају, решава ствар и привремено одређује границе атару. Противу овога решења има места жалби министру унутрашњих дела. Његово решење не подлежи ничијем разматрању, а границе појединих општинских атара остају онако, како је тим решењем наређено све докле, докле ову ствар коначно не реши избрани суд. У решењу надзорне власти мора се означити и рок, до кога се мора саставити избрани суд ради решења овог спора, али тај рок не може бити дужи од 2 месеца ни краћи од двадесет дана.

Овако се поступа и у распрама око атара између појединих села и заселака.

Члан 12.

Две или више општине, могу се удружити ради подмирења неких заједничких потреба, или за извршење неког нарочитог заједничког посла.

Члан 13.

Свака општина дужна је имати своју зграду за судницу, која мора бити близу друма или места где је живљи саобраћај, а ако је могућно и на средокраћи општине. Ни у ком пак случају не може бити општинска судница ван села.

Члан 14.

Зграда за општинску судницу мора бити засебна и имати најмање две собе и чекаоницу. Осим овога дужна је општина имати и зграду за затвор притвореника са две собе.

Ове зграде у сеоским општинама, а тако и у варошким до 500 пунолетних грађана, не морају бити од тврдог материјала.

Општине које имају своје зграде за суднице, дужне су удесити их по прописима овога закона.

II

Чланови општине и њихова права и дужности

Члан 15.

Сваки српски пунолетни грађанин, по самом закону, члан је оне општине којој припада варош, варошица или село у коме је рођен, ако ту стално станује, или где као стално настањен постане пунолетан.

Члан 16.

Сваки српски грађанин може се из своје општине иселити и постати члан друге општине. За члана друге општине мора бити примљен:

1. ако му није решењем или пресудом надлежне власти забрањено живети у дотичној општини;

2. ако може себе и своју породицу издржавати својом зарадом;

3. ако је доброг владања.

Узима се да нису доброг владања:

а) они који су били осуђивани судом за проста из користољубља учињена злочинства или преступе, док не поврате грађанску част; и

б) они који се налазе под судским ислеђењем због горе именованих дела, док се не оправдају.

Они који су за време малолетства осуђивани за дела под а. и б. не узимају се да су рђавог владања.

Члан 17.

Државни чиновници, свештеници оба реда, учитељи и неуказни службеници државни по закону су чланови општине где служе.

Члан 18.

Они који буду примљени у српско поданство, по закону постају чланови у општини где положе заклетву, или где изјаве да желе живети.

Члан 19.

Чланови општине имају права на општинску потпору у случају осиромашења, изнемоглости и болести, ако су у њој провели стално најмање пет година.

Члан 20.

Дужности су чланова општине:

а) да плаћају општински прирез и подносе друге терете, који су потребни за одржавање и напредовање општине; и

б) да у случају потребе лично раде на општинским пословима, где је потребан већи број људи и подвозних средстава, да дају у томе случају личну замену или да дају за то новчану накнаду по одређеној такси.

III

Гласачки списак

Члан 21.

Општински ће суд, до 6. децембра сваке године, начинити и јавно у судници на углед изложити списак свију својих грађана, који право гласања на збору имају. Овај ће списак суд у току године допуњивати и исправљати, и сваки може противу овога списка чинити примедбе општинском суду, а противу решења општинског суда жалбе се подносе првостепену суду, а у Београду првостепену суду града Београда, чије је решење извршно и за општински суд обавезно. На захтев суд је дужан сваком гласачу у свако доба, у време канцеларијско, дати списак гласача на преглед, допустивши му и препис, ако то затражи. За оверавање преписа бирачког списка општински ће суд наплаћивати 20 пара динарских у корист своје касе.

На десет дана пред општински збор председник и деловођа општинског суда дужни су саставити и у судници на углед изложити азбучни списак, верно изведен из списка састављеног по првом ставу овога члана, свих грађана своје општине који ће на дан општинског збора имати право гласања.

Члан 22.

У азбучном списку уписиваће се гласачи азбучним редом. У њему се мора уписати име и презиме, занимање и место становања сваког гласача.

На закључку азбучног списка означаће се писменима број његових страна и број гласача. Затим ће азбучни списак бити утврђен печатом општинског суда и потписом председника и деловође.

Члан 23.

Потребне податке за састав гласачког списка дужне су давати општинском суду све власти на његов захтев.

Члан 24.

Азбучни списак може се све до на један дан пред општински збор мењати и попуњавати, према томе да ли ко за то време задобије или изгуби право гласања.

Члан 25.

Од дана када је азбучни списак изложен у општинској судници па до рока одређеног чланом 24. овога закона, сваки грађанин дотичне општине има право азбучни списак прегледати,

на њега примедбе чинити и исправке тражити, било за себе било за другога.

Члан 26.

Исправке се могу тражити усмено или писмено.

Општинске власти неће наплаћивати никакве таксе за рад или за акте, који се тичу тражења исправака у азбучном списку.

Свако тражење исправке забележиће се у нарочити списак, који ће се увести у општински протокол.

Члан 27.

Председник и деловођа општинског суда, ако нађу да су тражене исправке умесне, избри саће у азбучном списку лица, која по закону нису могла бити уписана, а уписати лица, која треба да буду уписана.

Код имена свакога избрисаног и доданог лица у азбучном списку, а у рубрици „напомена“ забележиће се ког је дана, месеца и године и зашто је то учињено. Осим тога на крају азбучног списка, после извршених исправака, забележиће се словима колико је свега лица избрисано и колико додано, на испод тога потписаће се председник и деловођа општинског суда.

Члан 28.

За неисправност гласачких спискова одговорни су председник и деловођа општинског суда и казниће се по члану 157. овог закона.

IV

Општински збор

A. Састав, сазив и рад збора.

Члан 29.

Општински је збор по овоме закону: сазвани и конституисани скуп правних гласача једне општине.

Члан 30.

На општинском збору имају право гласа сви пунолетни грађани општине који плаћају најмање 15 динара непосредне порезе на годину, без икаквих приреза, а нису према пропису члана 32. овог закона право гласања изгубили.

У задрузи имају право гласања на збору онолико пунолетних задругара, по реду старости колико пута задруга плаћа по 15 динара непосредне порезе, без икаквих приреза.

Ово важи и за оца и пунолетне синове, ако живе у заједници.

Члан 31.

Официри и војници сталног кадра не могу учествовати на општинском збору.

Члан 32.

Немају права гласања на општинском збору:

1. који су осуђени због злочинства, док не поврате грађанску част;
2. који су осуђени на затвор са губитком грађанске части за време док им је она пресудом одузета;
3. који се налазе под ислеђењем за дела под 1. и 2. наведена;
4. који се налазе под стеништем, док се оно са њихова имања не скине;
5. који су под старатељством;
6. који су под полицијским надзором;
7. који нису платили свој порез и прирез за прошлу годину.

Члан 33.

Општински збор ради ове послове:

1. бира председника општинског суда, кметове, одборнике и њихове заменике, по прописима овог закона;
2. решава о прирезу за подмирење општинских потреба (чл. 131);
3. решава о отуђењу непокретног имања општинског ма од колике вредности; а покретног: у сеоским општинама преко 200 динара, а у варошким преко 1.000 динара;

4. решава о свакој општинској грађевини или предузећу, ако би трошак око овог прелазно суму: у сеоским општинама преко 1.500 динара, а у варошким преко 6.000 динара;

5. решава да ли да се какав општински посао кулуком изврши;

6. доноси своју одлуку и по оним предметима за које је надлежан општински одбор, али је већина одборника и заменика интересована у тим предметима;

7. решава где ће и колико ће бити пијаца у општини;

8. решава питање о називу општине;

9. решава о задужењу општине;

10. решава о месту где ће бити општинска судница (члан 13.).

Ово решење збор доноси по предлогу општинског одбора, пошто је претходно саслушано мишљење инжењера и лекара, чије дневнице и попутнине не падају на терет општине.

11. решава или даје мишљење о свима предметима за које се овим или другим којим законом наређује да их решава збор или да даје о њима мишљење.

Решење збора о отуђењу непокретног имања и о задужењу општине (тач. 3. и 9.) важи кад га одобри Државни Савет.

Решење збора о прирезу преко одређене стопе овим законом важи кад га одобри министар финансија, односно Државни Савет.

Члан 34.

Општински суд сазива збор:

1. кад наступи случај тачке 6. члана 33. овог закона;

2. кад то реши општински одбор;

3. кад то нареди државна надзорна власт; и

4. кад општинском суду написмено изјаве жељу и означе општинску потребу најмање једна четвртина правних гласача. Ово се не може односити на мењање председника, кметова, одборника и њихових заменика. Овај захтев грађана не подлежи плаћању таксе.

Члан 35.

Општински збор сазива се код општинске суднице писменом или штампаном објавом, која се мора прилепити на судници и другим видним местима.

У објави се мора означити: по чијем се решењу или наредби збор сазива, дан збора, време његовог почетка, шта ће се на збору радити и имена чланова гласачког одбора.

По свима општинама држање збора обзнаниће се, поред писмених објава, и другим уобичајеним начином.

Члан 36.

Од дана огласа о сазиву збора па до дана збора мора протећи најмање 8, а највише 15 дана.

У случајима члана 34. овога закона општински суд је дужан сазвати збор најдаље за 15 дана од дана појављеног случаја из тачке 1., донетог решења одборског, примљене наредбе власти или изјаве грађана — тачка 2., 3. и 4.

Ако општински суд не сазове збор у означеном року, кад је сазив збора одбор решио, или грађани тражили, по тач 4. члана 34., онда ће то учинити сам одбор, а збору ће председавати најстарији писмени одборник; а јавно општински суд у означеном року не сазове збор кад је надзорна власт наредила, тада ће она тражити да то изврши општински одбор; а ако и одбор то не учини онда ће то учинити она сама, и у објави о сазиву именовати председника и чланове гласачког одбора.

И у овим случајевима вреде сви остали прописи о сазиву и раду на збору.

Члан 37.

Председник општинског суда је председник општинског збора. Он отвара, руководи и закључује општински збор.

Ако је место председника упражњено, или се врши избор председника, или је он спречен, или је у питању, које се на збору решава он интересован, онда га заступа по избору најстарији писмени кмет, а кад је овај спречен или је и он интересован, онда најстарији по годинама писмени одборник.

Члан 38.

Председник збора и четири лица одређена према пропису члана 84. тач. 16. овог закона чине гласачки одбор. Ако би који члан гласачког одбора био спречен, његово ће место попунити сам гласачки одбор од заменика које је општински одбор као такве одредио.

Гласачки одбор расправља већином гласова сва питања, која би се појавила за време рада општинског збора. Он потписује и записник општинског збора.

Чланови гласачког одбора помажу председнику при пребројавању гласова, а и у осталом раду, према прописима овога закона.

Члан 39.

Председник одржава ред на збору. Догоди ли се на збору већи неред, па га председник не може да стипа, он распушта збор, — а проузроковаче нерета узима на одговор и казни или ако је кривица већа, спроводи надлежној полицијској власти с оптужбом, која ће даље по закону поступити.

О сваком нeredу, који би се учинио на збору, на коме не би било државне надзорне власти, председник је дужан одмах известити је.

Члан 40.

Нико не сме доћи на збор под оружјем сем лица која долазе ради гласања, а по прописима носе оружје (члан 144. овог закона).

B. Гласање и закључивање општинског збора.

Члан 41.

Сваки гласач може гласати на општинском збору само једанпут и лично.

Члан 42.

Гласање је на општинском збору јавно.

Члан 43.

На дан, одређен за општински збор, састаје се гласачки одбор у општинској судници у 7^{1/2} часова, а збор отвара у 8 часова пре подне.

Члан 44.

Чим председник отвори збор, гласачи прилазе редом одборском столу начином, који је гласачки одбор показао, и дају свој глас слободно и јасно. Гласачки ће одбор пуштити да гласа само оног гласача, који је записан у азбучном гласачком списку.

Чим који гласач да свој глас, онда ће онај одборник, који држи азбучни гласачки списак, поред имена тога гласача ударити знак, да је гласао; а они одборници, који бележе гласове, који падају за или против предлога о коме се гласа, бележиће на једном табаку редом имена оних гласача, који гласају за предлог, а на другом имена оних који гласају против предлога.

Ако се на збору врши избор општинских часника, гласач ће казати кога хоће за оно за шта се бира, а може дати лично и исписану или наштампану листу својих кандидата, коју је председник гласачког одбора дужан примити и прочитати.

Чим који гласач да свој глас, онај одборник који држи азбучни списак, удариће поред гласачевог имена знак да је гласао; а онај одборник који бележи имена кандидата, пошто је на особеном табаку написао име, презиме и занимање лица као и звање за које се бира, и за које је дат глас, — написаће оздо име бирача, који глас даје, а под његовим именом записиваће се редом имена оних, који дају глас за исто лице за то звање.

Цео гласачки одбор или најмање тројица имају једнако заседавати у одаји где се гласање врши од како је збор почео па до подне, и од 2 часа по подне, па док збор не престане.

Но пре него што бирачки одбор у подне прекине рад, одредиће стражу код одаје где се гласање врши и закључати све уласке, па ће кључ узети себи председник. И гласачи имају права оставити два човека код ове одаје, као стражу. Ова стража не сме у одају ову пустити никога пре доласка гласачког одбора.

Кад се рад хтедне наставити после подне, одају где се врши гласање не може сам председник отворити и у њу ући; него мора сачекати бар још двојицу чланова гласачког одбора.

За време збора гласачи имају право долазити у седницу, где се врши гласање и уверавати се о бележењу гласова, немајући права да тада праве никакве примедбе или сметају самом раду. Али ради овога не могу доћи од једном више од три гласача, и чим се увере, дужни су одмах удаљити се из седнице.

Члан 45.

Бирачи могу долазити на збор до 5 часова после подне. У то време гласачки ће одбор, ма да сви бирачи нису дошли, наредити да се затвори дворите суднице и да се не пуштају на гласање који после долазе. А по том, пошто прими гласове од свију оних који су на време дошли а још нису гласали, гласачки ће одбор решити и огласити да је гласање свршено.

Али, ако су на збор пре одређеног времена дошли и гласали сви, који су као правни гласачи означени у азбучном списку, — онда гласачки одбор, и пре одређеног рока, може огласити да је гласање свршено.

Ако се на збору бирају општински часници па је неко од кандидата добио савршену већину гласова по броју гласача у азбучном списку означеном, онда ће одбор огласити избор онога који има савршену већину за свршен, ма да нису сви гласачи дошли на збор и гласали.

Члан 46.

Чим је свршено гласање, одбор ће одмах сачити све табаке, на којима су бележени гласови гласача уједно; обележити их бројевима: 1, 2, 3, и т. д. и на крају додати један празан табак; па крајеве конца општинским печатом утврдити, и у записнику назначити колико је свега табака.

За тим ће одбор по азбучном списку пребројати гласове свију, који су их дали, и на крајњем празном табаку, који је ушивен са гласачким табакима, написати целокупан број гласача који су гласали, и то ће одмах јавно казати.

После овога ће одбор приступити сабирању и упоређивању гласова, колико је гласача гласало за предлог а колико противу предлога, који се на збору решавао.

Члан 47.

После свршеног пребројавања гласова, гласачки ће одбор одмах саставити записник општинскога збора.

У записник општинског збора ставиће се:

1. кога је дана, месеца и године општински збор сазван и држан, и ради чега;
2. у колико се часова састао гласачки одбор;
3. у колико је часова збор отворен и закључен;
4. колико је по азбучном списку било свега правих гласача;
5. колико је свега гласало;
6. колико је гласало за предлог, колико против, и је ли предлог усвојен или одбачен;
7. при бирању општинских часника или других лица: колико је гласова које лице добило и за што, је ли изабрано или мора бити ужи избор и између којих лица;
8. је ли збор био у реду или је распуштен, и зашто;

9. је ли какво питање гласачки одбор расправљао, и како је распрвио;

10. примедбе, или одвојено мишљење, појединих чланова гласачког одбора.

Члан 48.

Пошто гласачки одбор састави записник, објавиће резултат гласања.

Члан 49.

Пуноважно је решење збора онда, ако је на њему учествовала најмање једна половина способних гласача, а одлука је општинског збора оно за шта је гласало половина гласача и један више. А ако на збор не дође половина гласача, или дође али би гласови били подједнако подељени, онда се сматра да ствар није решена, и општински суд је дужан у року од 10 дана сазвати други збор. На овом другом збору решиће се предмет са оним бројем гласача, који су дошли. Ако ли би и на овом збору гласови били подједнако подељени, сматра се да је ствар одбачена.

Члан 50.

Ако се на збору врши избор часника општинских, па ни један од бираних није добио савршену већину, гласачки ће одбор решити да се држи нов збор за ужи избор, између оних који су добили највећи број гласова.

Члан 51.

Ако се има извршити ужи избор, гласачки ће одбор саставити оглас за нов збор. У том огласу треба да стоји: колико је свега гласача по гласачком списку; колико је њих свега гласало; које је апсолутна већина; имена кандидата: који су највише и колико који гласова добили; између којих се и ког дана има извршити ужи избор.

Овај оглас гласачки одбор предаће општинском суду, да га он објави и гласаче позове на збор.

Рок за ужи избор не може бити краћи од три ни дужи од осам дана.

Члан 52.

Ужи избор бива само између оних кандидата, који су у огласу гласачког одбора означени.

Ну ако би се десило и на ужем избору, да од ових кандидата ни један опет не добије савршену већину, онда се сматра да је изабран онај, који је добио највише гласова; а ако су двојица или више њих добили подједнак број гласова, онда гласачки одбор коцком решава ко је изабран.

Члан 53.

По свршетку посла ради кога је збор сазват, гласачки ће одбор свој записник, гласачке спискове и све остале изборне акте предати општинском суду, који ће их одмах завести у општински деловодни протокол.

В. Сеоски састанак.

Члан 54.

У општинама које су састављене из више села, постоји и сеоски састанак, који је скуп правних гласача тога села.

Члан 55.

На сеоском се састанку врши: избор сеоског кмета и избор сеоских пуномоћника, у случају кад село има само за себе да води парницу; врше се објаве државних и општинских власти, и други сеоски послови.

Члан 56.

Кад се на сеоском састанку бира кмет или сеоски пуномоћници, он се држи код општинеке суднице и за њега важе сви прописи овога закона, који се односе на сазив збора општинског састав гласачког одбора, начин гласања, бројање и бележење гласова, сређивање изборног посла, објаву резултата гласања и вршење ужег избора.

V

Конституисање нових општина

Члан 57.

Према прописима овога закона сазвани и конституисани скуп правних гласача оних општина, које се спајају у једну нову општину, зове се: заједнички збор.

Члан 58.

Заједнички збор сазива општински суд једне од оних општина, које се спајају.

Који ће општински суд сазвати заједнички збор и у којој општини, одређује државна надзорна власт.

Члан 59.

Председник и чланови гласачког одбора заједничког збора они су, који су и за општину чији је суд позвао заједнички збор.

Члан 60.

Гласање се на заједничком збору врши по азбучним списковима општина које се спајају, и које су оне послале општинском суду оне општине, у којој је збор сазван, најдаље на два дана пре дана одређеног за заједнички збор.

Члан 61.

Заједнички збор бира за нову спојену општину председника, одборнике и заменике; а кметове, по пропису члана 100. овог закона.

Члан 62.

Скуп правних гласача вароши, варошице, једног или више села, која хоће да се одвоје од општине којој припадају, и да оснују нову засебну општину, сазван и конституисан према пропису члану 35., 36. и 37. овог закона, зове се: засебан збор.

Члан 63.

Засебан збор сазива општински суд у месту где је општинска судница.

Члан 64.

Председник и чланови гласачког одбора засебног збора они су, који су и за дотичну општину.

Члан 65.

Гласање се на засебном збору врши по гласачким списковима вароши, варошице или села, која хоће да се одвоје и оснују нову општину.

Члан 66.

Засебан збор бира: председника општинског суда, кметове, одборнике и заменике за нову општину, по прописима овога закона.

Члан 67.

Прописи о општинском збору важе и за заједнички и за засебан збор, у колико за њих није овим законом друкчије наређено.

VI

Општински одбор

Члан 68.

У свакој општини постоји општински одбор:

1. у општинама до 500 пунолетних грађана, има 10 одборника;
2. у општинама преко 500 до 1000 пунолетних грађана закључно има 16 одборника.
3. у општинама преко 1000 пунолетних грађана има 20 одборника.

Београдска општина има 30 одборника.

Општински одборници имају заменике. Број заменика раван је половини броја одборника.

У општинама које су састављене из више села, или из вароши и села, број одборника сразмеран је броју чланова које има варош или село.

Члан 69.

Општински одборник и заменик може бити сваки грађанин, који има право гласа на збору, а поред тога плаћа: у окружним варошима и Београду тридесет динара непосредне порезе без икаквих приреза; а у свима осталим општинама по петнаест динара годишње.

Општински одборници и заменици не могу бити: чиновници надлештва, који над општином воде непосредан надзор, општински службеници и служитељи под платом и служитељи државних надлештава, и сродници по крви до четвртог, а по тазбини до другог степена закључно. Ако су оваки сродници случајно изабрани, старији по годинама узима се за одборника.

Општински одборници и заменици не могу бити општински лиферанти или предузимачи.

Члан 70.

Кад се бирају одборници, изабраће се уједно и заменици одборника.

Члан 71.

Одборници и заменици немају никакву плату од општине. Но ако по општинској потреби врше какав посао скопчан са трошковима, одбор ће им одредити накнаду.

Члан 72.

Сваки члан општине, који буде изабран за одборника или заменика, дужан је примити се тога избора и отправаљати дужност одборничку за време, за које је изабран.

Избора се пак не морају примити:

1. који су навршили шездесет година;
2. који због дуготрајне болести и слабости нису у стању вршити дужност одборничку;
3. чланови општине, који се по својој редовној занимању већином налазе на страни или на путу;
4. државни чиновници, који су у служби, свештеници и учитељи;
5. они који су били одборници или заменици, за две године после тога, кад су престали бити одборници или заменици.

Члан 73.

Одборници и заменици, пошто се уведу у дужност, не могу ни на који начин одступити са свога положаја, пре него што одслужи прописан рок. Ну ако за време трајања њихове службе наступи према коме неспособност, предвиђена у чл. 32., онда таквог разрешава одбор од његове дужности или ако то одбор пропусти учинити, то врши надзорна власт својом наредбом.

Члан 74.

Разлоге оних чланова општине, који су поменути у тач. 2. и 3. члана 72., оцењује и уважава општински одбор; и кад те разлоге уважи онда се, по наредби одбора, бирају нови одборници на њихова места, а дотле одбор заменицима попуњава привремено број одборника; а за лица означена у тач. 1., 4. и 5. прима изјаву на знање.

Члан 75.

Кад које лице, осим оних у члану 72. именованих, не би хтело примити се дужности одборника или заменика, дужно је тога ради, најдаље за осам дана после саопштеног му избора, поднети молбу општинском суду, с назначењем узрока због којих не може да се прими избора. Према важности разлога, општински ће одбор или молбу уважити, или ће молитеља решењем одбити.

Лице које је кажњено по пропису члана 160., не мора се примити избора за две године.

Члан 76.

Одборници и заменици бирају се на две године. На крају прве године, пошто се изврши избор по овом закону, половина изабраних одборника и заменика одступа и другим се избором замењује, а друга половина остаје на својој положају две године. Ово се одступање одређује коцком. Следећих година одступају они одборници и заменици, који су били у томе положају две године. Одступели могу бити наново изабрани.

Сви одборници и заменици полажу заклетву по чл. 106. овога закона. Докле ову заклетву не

положе, не могу учествовати у седницама одбора, и решења, која би у таквим седницама била донета, не вреде.

Ну док се не избере нов одбор, стари ће вршити дужност до новог избора, који се мора извршити најдаље за месец дана од дана кад старом одбору истиче рок служења.

Члан 77.

Председник општинског суда је уједно и председник општинског одбора; а кад је он спречен или га нема, онда ту дужност врши по избору најстарији кмет; ако ли ни овога нема, онда најстарији по годинама писмени одборник.

Члан 78.

Одбор се скупља у седницу на позив председников, или по свом закључку, кад има да решава о предметима, за које је он сам надлежан.

У позиву за седницу мора бити означен дневни ред.

Члан 79.

Седнице одбора су јавне и држе се у општинској судници; а дане, кад се држе редовне седнице, објављује општински суд у почетку сваког месеца.

Члан 80.

У седницу општинског одбора дужни су долазити сви одборници. Који не би могао доћи, мора о томе благовремено известити председника, како би овај на његово место могао позвати заменика, а доцније мора свој изостанак оправдати пред општинским одбором.

Одбор решава да ли је изостанак оправдан или не, па према томе га извињава или казну изриче.

Члан 81.

Да би одбор могао донети пуноважну одлуку, треба да у седници буду две трећине одборника; а узима се да је оно решено, на што пристане половина присутних одборника и један више. Кад су гласови подједнако подељени, узима се да је одбор решио оно, на којој је страни председник општинског одбора или одборник који председава.

У одбору се гласа поименце.

Члан 82.

Кад се предмет одборског саветовања тиче приватних интереса кога одборника или заменика, онда тај одборник не може учествовати у саветовању и решавању о том предмету. Ово важи и за председника кад му одбор одређује плату или је иначе интересован у предмету о коме одбор решава.

Члан 83.

Све одлуке одборске достављају се надлежној надзорној власти у препису.

Члан 84.

Општински одбор врши ове послове:

1. претреса, измењује и утврђује општински буџет;
2. решава о оставкама председника општинског суда и кметова, одборника и заменика;
3. коначно одобрава давање под закуп општинских добара, и решава о употреби и уживању општинске утрине;
4. решава да општина може купити какво непокретно добро;
5. решава да се установи неко ново општинско звање или да се умножи број општинских службеника и служитеља;
6. бира пуномоћника, који ће општину у парницама заступати пред судом, и даје му пуномоћство; тако исто бира пуномоћнике и издаје пуномоћства за остале специјалне општинске послове;
7. решава да се подигне каква општинска грађевина или да општина изврши какав посао ако трошак око тога у варошима и варошницама износи мање од шест хиљада, а у сеоским оп-

штинама мање од 1.500 динара, и ако за то није потребан никакав прирез;

8. да се какав поклон или легат прими и нашта да се употреби;

9. одређује да ли да се посао, који има кулуком да се сврши, подели на појединце, па сваки свој део да изради, или да се цео посао изради општим радом;

10. решава да ли да се ко прими за члана општине, осим случаја кад ко по самом закону постаје члан;

11. бира општинског лекара, инжињера, марведеног лекара, бабицу, пошто претходно од надлежног министра добије мишљење: да ли кандидат има потребне квалификације за ово место;

12. решава да се могу отуђити општинске покретне ствари у вредности до 200 динара по сеоским, а до 1.000 литара по варошким општинама; или да се до те вредности учини каква набавка;

13. одређује плату председнику општинског суда, кметовима и осталим општинским органима и служитељима (члан 115. и 116.);

14. изриче казну губитка плате до 15 дана над кметовима;

15. одређује таксу за откуп од личног рада — кулука;

16. бира 12 грађана у почетку године, од којих коцком за сваки збор бира четворицу за гласачки одбор и њихове заменике;

17. решава да се изнесу општинском збору на решење предмети, који спадају у надлежност збора, и о томе му чини формалне предлоге;

18. решава о свима предметима, које му овај или други закони стављају у надлежност, а исто тако и о свима оним предметима, за које по овом или другом ком закону није надлежан општински суд или збор, а треба да их уради или реши општина; и

19. одређује дане за збор, осим случаја кад надзорна власт наређује сазив збора.

VII

Општински суд

Члан 85.

Општински је суд прва непосредна власт у општини.

Члан 86.

Општински суд чине председник, два кмета и деловођа. Председника замењује кмет, најстарији по избору.

Ако би који кмет био спречен, а не би било другога да га замени, онда ће га заступати најстарији по годинама одборник. Заменици се редовно може одборником само један кмет.

Ако је општина састављена из вароши и села или из више села, кметови се позивају на суђење по реду.

Члан 87.

У општинском суду, као председник и чланови — кметови — не могу бити два или више лица, која стоје међу собом у сродству до четвртог по крви или до другог степена по тазбини закључно.

Члан 88.

Општински суд у варошима и варошницама ради сваки дан; а у сеоским општинама држи недељно најмање два пута своје редовне седнице, и дане у које ће ове седнице држати, назначује и објављује у почетку сваке године. Ну осим ових редовних седница може држати и ванредне свакад, кад председник општинског суда за потребно нађе и седницу нареди, или кад то општински одбор, због нагомиланих послова, захте.

Члан 89.

Општински суд решава по већини гласова. Ну одлуке општинског суда административне природе, за које председник нађе:

1. да прелазе круг рада општинског суда;
2. да су противне законима и законитим наредбама власти, — подноси пре извршења, са својим мишљењем, на размотрење надзорној власти, која је дужна најдаље за петнаест дана од дана пријема донети образложену одлуку и о том извести општински суд.

Члан 90.

Општински суд има свој печат, на коме ће у средини бити државни грб, а унаоколо написано: „Суд општине Н“.

Облик и величину овога печата прописује министар унутрашњих дела, и он је једнак за све општине.

Члан 91.

На све акте, који се издају од стране општинског суда за јавну употребу, било по званичној дужности, било на захтев приватних, ставља се поред потписа и печат општинског суда са назначењем у ком је срезу и округу општина.

Члан 92.

Општински суд има ове власти:

1. полицијску, да одржава ред и безбедност у општини по прописима законским и по упуштвима и наредбама државне полицијске власти;
2. самоуправну, т. ј. да сам и у договору с општинским одбором, по прописима овога закона, руководи општинске послове, чува и потпомаже општинске интересе, и стара се о унапређењу општине и њених чланова у сваком погледу, а поглавито просветном, привредном, здравственом и моралном;
3. управну и извршну, т. ј. да примењује и извршује законске прописе и на њима основане наредбе државних власти и своје одлуке и пресуде по грађанским и кривичним споровима;
4. судску власт, у колико им је она специјалним законима дата:
  - а) у грађанским споровима, по глави I грађанског судског поступка; и
  - б) у кривичним, за иступна дела по части III казненог законика.

Члан 93.

Општински суд, као полицијска и државна управна власт, врши ове послове:

1. стара се о чистоти у месту и околини;
2. стара се о безбедности лица и имања у општини;
3. стара се о добром одржању мостова, свих путова и о обалама река и потока;
4. стара се о предупређењу пожара и о средствима за гашење;
5. стара се о одржању здравља људи и стоке у општини. Али обраћа нарочиту пажњу и контролише промет хране, зачина и других предмета од утицаја на здравље људско, и спречава држање и продавање фалсификоване и укварене хране, пића и зачина, и у опште свију предмета, који би својом употребом могли штетно утицати на човечије здравље;
6. води надзор о разним мерама, којима се служе трговци и друга лица, која што на меру продају, и у опште стара се да се преваре не догађају;
7. надзирава над кланицама, месарницама, механама, кафанама, и гостионицама, да ли се извршују законски прописи и наредбе о томе;
8. води бригу да ко не даје повода и не иде на руку развратности и скаредности, па све што је противу морала и благих обичаја отклања;
9. представља државним властима сажитеље који желе добити путне исправе за стране државе;
10. води списак свога становништва, по формулару који прописује министар унутрашњих дела, по саслушању управе државне статистике;
11. надзирава над лицима која су стављена под полицијски надзор, и води о њима тачан списак; и

12. стара се о том да у општини не буде просјака.

Суд општине београдске врши такође све ове послове, осим оних под тачком 2., 8. и 11., који остају и даље под управом града Београда.

Члан 94.

Ако се коме путнику или иначе догоди каква штета, што путеви и мостови у атару општине није у реду, а докаже се да општинска власт није вршила прописе §. 14. закона о сувоземним путовима, поред казне коју изриче надзорна власт по овом закону, оштећена страна може судом тражити од председника општинског суда и кметова накнаду штете.

Члан 95.

Општински суд, као општинска власт, ради ове послове:

1. управља општинским имањем, и дужан је да га попише, премери и убаптини за три године дана, рачунајући од дана кад овај закон ступи у живот; и стара се да се што од тог имања не окрњи; не умањи и не уништи;
  2. стара се да се општински приходи уредно и на време прикупљају;
  3. води бригу о општинској сиротињи;
  4. даје (у договору с одбором) сведочанства о сродству, владању и имовном стању својих становника, кад то власт захтева; а сам општински суд, кад то захтевају поједина лица;
  5. чува у општинској архиви све општинске службене акте и књиге;
  6. издаје сведочанство о томе, да је когод жив, да се налази у општини;
  7. прописује са одбором таксе механске и хлебарске односно пића, хране и станова људских и сточних, а које одобрава надлежна надзорна власт;
  8. изриче казну губитка плате на 15 дана над општинским службеницима;
  9. надзирава над стараоцима који рукују цупилским имањем; на кад опази да стараоци несавесно поступају с цупилама и њиховим имањем, извештава о томе старатељског судију;
  10. уверава се, поред онога што надзорна државна власт редовно врши, да ли се протоколи крштених, венчаних и умрлих уредно воде; и
  11. потпомаже државне власти при попису становништва, води тачно списак чланова своје општине, списак способних гласача и списак лица која су дужна порезу плаћати.
- Општински суд врши и све оне послове, који су му нарочитим законима у надлежност стављени.

Члан 96.

Општински суд за извршење својих наредба, издатих у границама закона, има права и принудна средства, законом допуштена, употребити према ономе, који би му се противио и не би хтео наредбе извршити или испунити; и то ће свагда бити на рачун онога, који није извршио или испунио наредбу општинског суда.

VIII

Општински часници и службеници

А. Председник и кметови

Члан 97.

Општински су часници: председник општинског суда, кметови, одборници и заменици; а службеници: остало општинско особље.

Члан 98.

Свака општина има председника и најмање два кмета. У општинама, састављеним из вароши и села или из више села, мора бити онолико кметова, колико је места. Кметови морају бити из места, за које се бирају.

Члан 99.

Председник општине и кметови бирају се на две године, а по истеку тог рока одређује се нов избор; но пређашњи могу бити опет изабрани.

Члан 100.

Председника општинског суда бира свагда општински збор, а и кметове, ако је општина састављена само из вароши или из једног села. Ако је општина састављена из вароши и села или из више села, онда варош, односно свако село, бира кмета из своје средине.

Члан 101.

Председник општинског суда је највиша извршна власт у општини. Он председава у општинском суду, одбору и збору, распоређује рад међу кметове и остале органе општинске, води надзор над њима и чини распоред суђења између кметова.

Распоред кметова за суђење председник чини у почетку године писменим актом.

Члан 102.

Кметови су чланови општинског суда.

Члан 103.

За председника општинског суда могу бити изабрани они, који могу бити одборници, ако поред тога имају још и ове услове:

- а) у сеоским општинама, да плаћају најмање 25 динара непосредне порезе;
- б) у општинама варошким, да су писмени и да плаћају најмање 30 динара непосредне порезе на годину;
- в) у Београду и Нишу, да су поред тога свршили факултет или коју вишу стручну школу, или да су били бар 10 година указни државни чиновници у судској или полицијској струци. Изабраног председника у Београду и Нишу потврђује Краљ указом.

За кметове могу бити изабрани у свима општинама, сем Београда, они који могу бити одборници, а у варошима ако су још писмени.

У Београду два кмета морају бити и правници.

Председник мора имати најмање 30 година, а кметови морају имати најмање 25 година.

Пропис члана 69. овог закона, последњи одељак, важи за председнике и кметове.

Члан 104.

Државни чиновници у пензији ако буду изабрани за председника или кметове, могу се овог избора примити без ичијег одобрења.

Члан 105.

Председник општинског суда и кмет могу дати оставку.

Оставка се подноси општинском одбору, који ако је уважи, извештава надзорну власт.

Ако општински одбор поднету оставку не уважи, дотично лице има право жалбе на министар унутрашњих дела, против чијег решења има места жалби Државном Савету (чл. 169. овог закона).

Члан 106.

Председник општинског суда и кметови полажу пред одбором ову заклетву:

„Ја Н. Н. закљичем се јединим Богом, да ћу Краљу и отачаству веран бити; да ћу се Устава и закона земаљских придржавати; да ћу дужност мога звања тачно отправљати и општинске и државне интересе савесно заступати и бранити. Тако ми Бог помогао.“

Ова заклетва, написмено стављена и потписана заклетим лицем и одостоверена свештеником који је заклео, чува се у општинској архиви.

Ову заклетву полаже и деловођа и благајник општинског суда.

Члан 107.

Председник општинског суда врши поглавито ове послове:

1. наређује и оверава издатке општинске, по буџету или решењима одборским.
2. прима и отпушта ниже општинско особље и служитеље;

3. прима и отвара писма упућена на општински суд; прима и саопштава наредбе државне надлежне власти општинском суду, општинском одбору или општинском збору, у колико се то њих тиче и стара се о тачном и уредном извршењу њиховом;

4. потписује сва писма, која се од стране општине власти шаљу и издају; чува општински печат;

5. изриче казну затвора од 24 часа, или новчано од 1—10 динара, за непослушност;

6. стара се о извршењу одлука општинског суда, одбора и збора; и

7. дисциплинарно казни, укором или губитком плате до осам дана закључно, кметове и општине службенике.

Пресуда по тачци 5. извршна је.

Члан 108.

Кметови врше поред послова, које им овај и нарочити закони стављају у дужност, још и ове послове: извршују све наредбе, које добију од општинског суда; старају се, према правилима и добивеним упуштима, да се отклони свака штета и опасност од личности и имања и све што би могло мир и поредак нарушити; казне оне, који се покажу непослушни, било кад они што наредбе било кад извршују наредбе општине власти.

Непослушног може кмет осудити на двадесет и четири часа затвора, или од 1—5 динара новчане казне.

Кметова је пресуда извршна.

Члан 109.

Председник и кметови о свима својим пресудама (члан 107. и 108.) извештавају у року од три дана општински суд, који их одмах уводи у протокол суђења.

Б. Благајник и деловођа

Члан 110.

Свака општина, која има преко 500 пунолетних грађана, мора имати свога нарочитог благајника, кога бира и отпушта општински одбор, ну који може бити један од изабраних кметова, и који ће као одговорни рачунополагач руководити општинском касом.

У мањим општинама дужност благајника врши један кмет, кога одреди општински одбор.

Правила за вршење ове дужности прописује Главна Контрола.

Члан 111.

Свака општина има једнога или више писара према величини посла у општинском суду. Ако их је више, онда је један међу њима најстарији и он се зове општински деловођа.

Деловођу и писаре општинског суда бира и отпушта општински суд.

Члан 112.

Деловођа општинског суда мора имати ове услове:

1. да је пунолетан;
2. да ужива сва грађанска права;
3. да није никад осуђиван за злочинства, преступе или иступе учињене из користољубља;
4. да је био најмање годину дана државни чиновник, или три године општински писар; или да је резервни официр или ислужени подофицир, или да је свршио четири разреда које средње школе, или свршио коју мању стручну школу и положио испит по правилима, која ће прописати министар унутрашњих дела, у року од три месеца од дана кад овај закон ступи у живот.

Члан 113.

Деловођа општинског суда води протокол о радњи општинског суда и одбора, и потписује га заједно с председником општинског суда. Он саставља сва писмена, која се издају или коме шаљу у име општине власти; израђује ре-

-шења општинског суда и одбора, и у опште води бригу о целом писмоводству општинском и општинској архиви.

Сва писмена, која се издају у име општине власти, поред председника, потписује и деловођа или писар, који за њих одговара и кривично и грађански заједно с председником.

Члан 114.

Државни чиновници у пензији могу се примити за деловођу или благајника општинског, без ичијег одобрења.

В. Плата општинског особља.

Члан 115.

У општинама до 500 пунолетних грађана закључно плата председнику општине не може бити мања од 240 динара.

У општинама сеоским преко 500 пунолетних грађана не може бити мања од 360 динара.

У варошким општинама преко 500 пунолетних грађана не може бити мања од 1200 динара.

У Београду председнику општине плата не може бити мања од 9000 динара, а у Нишу мања од 3600 динара на годину.

Члан 116.

Плата општинском деловођи, у општинама до 500 пунолетних грађана, не може бити мања од 360 динара; а у осталим општинама, од 720 динара годишње.

Осталим општинском особљу као и служитељима плату одређује општински одбор, по свом нахођењу.

Г. Одсуства, заступање и смењивање општинског особља.

Члан 117.

Председник, кметови и остали општински службеници не могу се удаљавати из општине без надлежног одобрења.

Председнику општинског суда може дати одсуства: до три дана општински суд, а дуже општински одбор. О одсуству председника извештава се надзорна власт.

Кметовима и осталим општинским службеницима даје одсуство: до пет дана председник општинског суда, до десет дана закључно општински суд, а дуже одсуство даје општински одбор.

Члан 118.

Кмета, кад одсуствује или је спречен, заступа онај кмет, кога одреди председник. А ако кмета нема, онда најстарији одборник.

Општинским службеницима, кад одсуствују или су спречени, одређује заступника председник.

Ономе, који је одређен да заступа у дужности председника или кмета, који је на одсуству или удаљен од дужности, дуже од месец дана, даје се плата онога кога одређени заступа, а за то време не прима своју плату. У случају болести, кад не траје дуже од три месеца, плата се не губи.

Члан 119.

Кад буду председник и сви кметови привремено разрешени од дужности, онда ће до коначног решења овог питања председника и кметове заступати одборници, које општински одбор одреди.

У случају кад имају председник и сви кметови да се бирају, било с тога што је свима истекао рок служења, било што су дали једновремено оставке, или што су од дужности надлежном влашћу разрешени, па се деси да из ма који узрока треба и одбор бирати, онда се избор одбора не може вршити пре док се коначно ствар о избору председника и кметова не сврши, осим ако је у питању избор само једног или највише два одборника, па услед тога не би трпела служба — ако би се и пре овога и њихов збор наредио.

Члан 120.

Председник општине и кметови уклањају се са својих положаја:

1. кад одслуже свој рок или даду оставку;
2. кад их надлежна надзорна власт уклони по прописима овога закона;
3. кад општински одбор то реши — чл. 121. овога закона, последњи одељак.

Кад председник и кметови одслуже свој рок или даду оставку, вршиће своју дужност док је не предаду новоизабранима.

Члан 121.

Кад одбор стече уверење, да је председник општинског суда или који кмет неуредан у дужности, или да ради на штету општинских или државних интереса, или се одао порочном животу, или да му је владање у опште такво, да га чини недостојним за његово звање, или да је због болести неспособан за службу, — одбор може предложити збору општинском, да се такав председник или кмет уклони са звања.

Одлука о овоме важи кад је за њу гласало две трећине од целокупног броја одборника.

Ако је председник, или кмет, дошао у такав положај, да нема права гласања на збору одбор га сам уклања.

IX

Општинска пошта

Члан 122.

Свака општина где нема државне поштанске станице мора бити у редовном поштанском саобраћају с најближом државном поштанском станицом.

Члан 123.

Поштанску везу с најближом државном поштанском станицом одржавају општине писмоноше. Они су по потреби коњаници или пешаци и имају нарочити знак на оделу.

Члан 124.

Општине писмоноше поставља општински суд, а плату им одређује општински одбор.

Члан 125.

Ближа правила о општинским поштама и дужностима општине за одржавање редовнога поштанскога саобраћаја између њих и најближе државне поштанске станице, прописује министар грађевина у договору с министром унутрашњих дела у року од шест месеци од дана кад овај закон ступи у живот.

X

Општински буџет и рачуни

Члан 126.

Општински је буџет годишњи прорачун општинских прихода и расхода.

Члан 127.

- Општински су приходи:
1. заостали и непокупљени приходи и приреси из ранијих година;
  2. уштеде и неупотребљени кредити за минулу годину;
  3. приходи од општинских добара, панађура, такса, разних аренди, интерес од општинског капитала и новчане казне;
  4. приходи од општине трошарине, где ове има; и
  5. општински прирез, где је овај потребан, а који се разрезају према непосредној порези.

Члан 128.

- Општински су расходи ови:
1. неизмирени издаци по буџету за раније године;
  2. издаци који по особеним законима долазе на терет општине;
  3. издаци на отплату општинских дугова и интереса;

4. издаци на плате општинског особља и служитеља;
5. пореза на општинско имање;
6. издаци на подизање нових и оправку општинских грађевина;
7. трошкови на набавку канцеларијског материјала, огрева и осветљења;
8. кирија за зграде где општина нема својих;
9. издаци на храну сиротних општинских апсеника;
10. издаци на издржавање и лечење општинске сиротиње и сиротних војника о вежби; и
11. по варошким општинама издаци на осветљење вароши, калдрмисање улица, подизање и одржавање паркова, канализацију и нивелацију вароши и снабдевање вароши добром пијаћом водом и томе слично.

Члан 129.

Општински буџет саставља општински суд и подноси га на претрес и решење општинском одбору, бар на два месеца пре почетка рачунске године.

Члан 130.

Ако се у буџету расходи поклапају са приходима, те није потребан никакав прирез, или ако прирез не би био већи: у сеоском од 10% а у варошком од 15% непосредне порезе, онда се буџет, пошто га одбор одбори, шаље још на одобрење надзорној државној власти.

Ако надзорна власт учини примедбе на буџет, па их општински одбор не усвоји, он ће дати своје разлоге за то и послати надзорној државној власти, која ће буџет послати на решење министру финансија.

Решење министрово извршило је.

Ако надлежна надзорна власт у року од месец дана, а министар финансија у року од два месеца, од дана пријема буџета не донесе своју одлуку, општински ће буџет важити онако, како га је општински одбор усвојио.

Члан 131.

Ако је за подмирење општинских расхода потребан већи прирез него што га општински одбор може сам одобрити, одбор ће, пошто прегледа и претресе општински буџет, решити да општински суд сазове општински збор, коме ће изнети на решење потребан прирез.

Ако општински збор не одобри тражени прирез а издаци се, унесени у буџет, не могу подмирити другим путем, нити се по закону смеју изоставити, тражиће се за то одобрење од министра финансија, односно од Државног Савета.

Члан 132.

У свакоме општинском буџету ставиће се и један кредит за подмирење непредвиђених општинских потреба. Из овога се кредита могу подмиривати само непредвиђене општинске потребе и то само по решењу општинског одбора.

Члан 133.

Из општинске касе могу се чинити само они издаци, који су буџетом предвиђени, или, ако је случај претходног члана, онда по решењу одбора. Издаци, учињени по рачунима преко или ван буџета без надлежног одобрења, сматрају се као злоупотреба, и за штету одговарају руковалац касе и наредбодавац солидарно.

Члан 134.

У осталом за општински буџет важе прописи закона о окружним, среским и општинским буџетима.

Члан 135.

Председник и благајник дужни су на крају свакога трећег месеца поднети општинском одбору састављен општински рачун о приходу и расходу; а општински је одбор дужан најдаље у року од 10 дана од пријема прегледати и оверити рачун.

Овако прегледане и оверене рачуне општински суд ставља у судници на углед грађанима од дана прегледа па за 15 дана, и сваки грађанин има права ове рачуне прегледати, и на њих своје примедбе стављати.

Члан 136.

Председник општине с руковацем касе на крају рачунске године, а најдаље до 20. јануара нове године у сеоским, а до краја фебруара у варошким општинама, дужни су све општинске рачуне саставити и општинском одбору на преглед поднети, који ће их најдаље за 20 дана прегледати.

Ако председник и благајник не би у овом року саставили рачуне, или их не би поднели на преглед одбору, онда ће општински одбор тражити од Главне Контроле да одреди стручно лице за склоп ових рачуна о трошку одговорних рачунополагача.

Члан 137.

Ако би председник и благајник саставили општинске рачуне и поднели их на преглед одбору, а овај их не би у остављеном року прегледао, надзорна ће власт по достави рачунополагача или којег грађанина урадити шта треба, да овај преглед изврши лице, које Главна Контрола одреди, на трошак одговорних одборника.

Члан 138.

С рачунима, прегледаним од стране одбора општинског, поступа се по одредбама закона о окружним, среским и општинским буџетима.

Нађе ли пак општински одбор у рачунима неправилности, он тражи од рачунополагача потребна објашњења, па, ако се и њима не задовољи, доставља ствар са својим мишљењем државној и надзорној власти, која ће их у року од 10 дана послати Главној Контроли.

Члан 139.

Благајник је дужан предати новом рачунополагачу, најдаље за 15 дана од дана наредбе о предаји, рачуне, књиге, новац и све чиме је руковао по три извода, од којих ће један остати у општинској архиви, а по један добити председник и благајник.

Члан 140.

Сви новчани акти, документи, тапије од општинског имања, као и новац, морају се чувати у општинској каси.

XI

Надзор државне власти

Члан 141.

Врховна надзорна власт над општинама је министар унутрашњих дела, а непосредна надзорна власт над општинама окружних вароши је окружно начелство, а над општинама по срезovima срески начелник.

Над општином београдском непосредна надзорна власт је Министар унутрашњих дела.

Члан 142.

Државни се надзор простире на све послове општинске власти, који превазилазе самоуправни делокруг њен, а тичу се среза, округа и државе; и на тачно вршење свију законских прописа и законских наредба државних власти у колико их општинске власти имају да примењују.

Члан 143.

Надзор над општинама врши државна власт по прописима овог закона.

Од овога надзора изузета је чисто судска власт општинских судова, о чему постоје особена законска наређења.

Члан 144.

Државна надзорна власт може присуствовати општинском збору, али нема права да се меша у рад збора. Но ако би се на збору десили ме-

теж и туча који председник збора не би хтео или могао да утиша, а не би хтео ни распустити збор, — одређени чиновник има права да збор распусти.

Орган власти, који је збору присуствовао, дужан је о радњи збора поднети извештај своје старешини.

Председник општинског суда дужан је увек надзорну власт известити о дану сазива збора и о прететима, који се на збору имају решавати а тако исто и о свима решењима збора у року од два дана.

Члан 145.

Државна надзорна власт има права опомињати и упућивати општинску власт на тачно и законским прописима саобразно вршење послова, и издавати јој у границама закона потребна упуштва.

Исто тако државна надзорна власт има право казнити органе општинске власти по прописима овога закона.

Члан 146.

У хитним случајевима, који одлагање не трпе, а тичу се државних послова или интереса, а нарочито реда и личне и имовне безбедности, ако председник, кметови и благајник не би хтели извршити што им је у дужности, или би оклевали с извршењем, надзорна и државна власт може на рачун одговорних лица одредити свога чиновника, који ће тај посао урадити и његове су наредбе за тај случај обавезне за општину.

Трошак тиме учињен наплаћује од одговорних лица, пошто рачун о томе прегледа и одобри министар унутрашњих дела, ако нађе да је поступак државне власти уместан.

Члан 147.

Ако председник и кметови не би хтели да врше своју дужност или би радили супрот државним интересима, министар унутрашњих дела, на захтев надлежне надзорне власти, може их својим писменим решењем пошто претходно од њих узме реч, привремено уклонити са звања.

Председник и кметови, који су овако уклоњени са звања, имају права жалити се Државном Савету у року од 15 дана. Државни Савет решава по таквој жалби као о хитном предмету. Ако Државни Савет нађе да уклањање са звања није на закону основано, уклоњеног председника и кметове враћа државна власт на своју дужност.

У противном случају, она их дефинитивно разрешује од дужности. Одбор општински дужан је тада наредити нов избор, најдаље у року од 15 дана, рачунајући од дана решења саветског.

Привремено уклоњене председнике и кметове замењују у њиховој дужности чланови општинског одбора, које одбор изабере, све док се нов председник и нови кметови не изаберу.

Министар је дужан у року за три дана послати акте Државном Савету по његову тражењу.

Члан 148.

Ако општински одборници и њихови заменици не хтелу вршити своју дужност, или би радили супрот државним интересима, министар унутрашњих дела, на представку надлежне надзорне власти, може тражити од Државног Савета да се, било поједини одборници или заменици, било читав одбор, разреши од дужности. Државни Савет решава о том као о хитном предмету.

Ако Државни Савет изрече разрешење, нов се избор мора извршити најдаље у року од 15 дана, рачунајући од решења саветског.

Разрешени одбор или одборници или заменици врше своју дужност и даље док се нов избор не изврши.

Рокови и дужности важе као и код члана 147. овог закона.

Члан 149.

У Београду и Нишу председник се разрешава у поменути случајевима, по образложеном решењу Министарског Савета, увек Краљевим указом на предлог министра унутрашњих дела.

За остале општинске часнике важе прописи члана 146. и 147. овог закона.

Члан 150.

Лица разрешена од дужности, по пропису члана 147., 148. и 149. овог закона, не могу бити поново бирана за две године од дана разрешења. Ако би у том времену поново била изабрана, тај избор неће вредити.

Члан 151.

Ако збор неће, ма из ког узрока, да бира председника општинског суда, онда општински одбор одређује једнога од чланова суда да врши дужност председника до избора. Ако ни одређени члан неће да врши ову дужност, онда ће је вршити по годинама најстарији одборник све докле, док збор редовним путем не изврши избор. Ако се ни он не би хтео примити вршења те дужности, онда надзорна власт одређује лице из дотичне општине које ће вршити дужност председника. Ну одређено лице мора имати сва својства, која се овим законом траже за општинске председнике.

Члан 152.

Непосредна надзорна власт задржаће од извршења оне одлуке збора, одбора или општинског суда, које би биле противне законима и законским уредбама, образложеним решењем и с позивом на прописе законске. Ну ако би се овим одлукама збора, одбора или суда општинског вређали само интереси или права појединаца, онда их може надзорна власт на показани начин задржати од извршења само по њиховој жалби, у законом року поднесеној.

По жалбама ове врсте непосредна надзорна власт дужна је донети своју одлуку у року од петнаест дана, од дана пријема жалбе.

Ако је задржана одлука збора, надзорна власт шаље по службеној дужности ствар министру унутрашњих дела, у року од 5 дана, који или поништава одлуку надзорне власти или спроводи ствар не решавање Државном Савету.

Закључци и одлуке општинског збора, одбора или суда извршени су, ако државна власт, најдаље за 15 дана од дана пријема закључка или одлуке, ствар не реши и општински суд не извести.

Члан 153.

Радња збора не може се поништити само с тога што су на збору гласали они који немају право гласа, ако њихов глас није од утицаја на резултат гласања.

Члан 154.

Непосредна надзорна власт може у свако доба прегледети рад, касу и рачуне општинског суда, а дужна је то свагда учинити, кад то тражи који кмет или најмање три општинска одборника, или најмање 20 грађана који имају право гласања, а докажу вероватноћу да ће се прегледом изнаћи злоупотребе.

Кад се преглед врши по захтеву грађана, онда ће прегледу присуствовати и два грађанина, које изберу они што су преглед тражили.

Трошак око тога учињени плаћа руковалац касе, ако се прегледом каква злоупотреба нађе; а кад су преглед тражили грађани, кад се не нађе кривица, трошак ће они платити.

О прегледу ће се начинити записник, који ће потписати сва лица која су прегледу била присутна.

У записнику ће се забележити је ли све у реду; а ако није, због чега и шта није у реду.

Осим тога у записнику ће се забележити,

ако је све у реду нађено, да ли је било основане сумње за неправилности или злоупотребе.

Записник ће се одмах завести у деловодни општински протокол и чувати у архиви дотичне општине.

Члан 155.

Ако општински одбор, ни на поновну писмену опомену општинског суда или надзорне власти, неће да реши предмет који су му упутили општински суд или надзорна власт, а он је за то био надлежан, надзорна ће власт тај предмет упутити на решење надлежном министру, противу чијег решења има места жалби Државном Ствету.

Члан 156.

Све одлуке надзорних власти, донете по овом закону, морају бити образложене и основане на законским прописима.

XII

Казне

Члан 157.

Да се казне губитком плате до месец дана:

1. председник и деловођа, ако у случајевима члана 34. не би сазвали општински збор на време;

2. ако не би до остављеног рока чланом 21. овога закона саставили гласачке спискове или би спискови били неисправни;

3. председник и благajник, ако у остављеном року чл. 129. не би саставили и одбору поднели на претрес општински буџет;

4. ако у остављеном року (члан 135. и 136.) не би саставили и одбору поднели на преглед општинске рачуне.

Члан 158.

Да се казне опоменом, а у тежим случајевима губитком плате до 15 дана: председник, кметови и деловођа, ако не би у остављеном року извршили ма какву наредбу државних власти на закону основану, а коју су били дужни извршити, или би показали неуредност или немарљивост у извршењу закона или законских наредба државних власти. Овим се не мењају прописи других закона по којима би они имали да раде и да одговарају.

Члан 159.

Да се казне: са 50 до 150 динара: председник и чланови гласачког одбора, који не би хтели потписати записник о раду на општинском збору, или би без оправданих разлога напустили рад.

Члан 160.

Да се казне: у сеоским општинама од 50 до 100 динара, а у варошким са 100 до 300 динара, они који су изабрани за општинске одборнике или заменике, па се не би хтели тих дужности примити, и после одлуке одбора којом је њихова молба о непримању одбијена.

Члан 161.

Ако општински одбор не би у остављеном року (чл. 135. и 137.) прегледао општинске рачуне, да се одговорни одборници казне са по 50 до 150 динара.

Члан 162.

Да се казне са 20 до 150 динара одговорни одборници или заменици у случају члана 155. овога закона.

Члан 163.

Који одборник или заменик не оправда свој изостанак од седнице одборске, казниће се: у сеоским општинама од 2 до 5 динара, а у варошким од 4 до 15 динара.

Исто ће се тако казнити и онај одборник, који оде из седнице пре свршетка, а не оправда се.

Члан 164.

Да се казни са 50 до 150 динара новчано, или затвором од 5 до 15 дана, онај који дође

на збор с оружјем или оруђем употребљивим за бој.

Члан 165.

Сваки орган општинске власти, који пропусти или одрече што учинити, што му овај или други који закон ставља у дужност, или спречи кога да се користи правом, које му овај закон даје, или му повреди какво право, — казниће се новчано од 10 до 100 динара, ако овим законом није за то прописана нарочита казна.

Члан 166.

Они, који насиљем или претњом спрече једнога или више грађана да употребе своје гласачко право, казниће се са 50—100 динара

Члан 167.

Ко на општинском збору намерно повреди, уништи или однесе ма какву исправу о изборима, казниће се са 150 до 300 динара, или затвором од 15 до 30 дана.

Члан 168.

Казне, по тач. 2. чл. 157. и казне по чл. 159., 165. и 166. овог закона, изриче надлежан првостепени суд, по тужби приватнога лица или надзорне власти.

Казне по чл. 160. и 163. изриче општински одбор.

Све остале казне, предвиђене овим законом, изриче надлежна надзорна власт.

Све казне, осим оних које изриче првостепени суд, изричу се по службеној дужности, или по тужби приватних лица.

Све казне, које по овом закону изричу државне власти, изричу се у корист државне касе; а оне, које изричу општинске власти, изричу се у корист општинске касе.

XIII

Жалбе и рокови

Члан 169.

Жалбе противу решења и одлука надзорне власти изјављују се Државном Савету, осим случајева где је изречно овим законом друкчије наређено.

Жалбе противу решења председника или општинског суда или одбора, којима се изричу казне над општинским часницима или одборницима и службеницима, изјављују се надзорној власти.

Жалбе противу избора општинских часника, као и противу сваке неправилности у зборској радњи, изјављују се Државном Савету.

Члан 170.

Све жалбе по овом закону изјављују се у року од пет дана од дана саопштења одлуке или наредбе, а противу радње општинског збора од дана кад је био збор.

Дан саопштења или дан збора не рачуна се у рок.

Ако последњи дан одређеног рока пада у празник, жалба се може поднети првог дана после празника.

Члан 171.

Жалба се предаје непосредно вишој власти или оној власти, противу чије се одлуке жалба изјављује.

Жалба се предаје лично или преко поште.

Жалба, предата пошти на повратни реценис, сматра се као да је предата самој надлежној власти.

Члан 172.

Кад надлежна власт не донесе по жалби у законом року одлуку по овом закону, сматра се да је жалитељ одбијен, и он тим самим добива право жалбе вишој надлежној власти, ако није за који случај овим законом друкчије наређено.

Надлежна виша власт извидиће: постоји ли навод жалиочев да није примио решење ниже власти, па кад се о томе увери, узеће у разматрање и решење саму ствар.

XIV

Закључна наређења

Члан 173.

Избори председника општинског суда и кметова вршиће се редовно у општинама месеца децембра, у прву недељу по Светом Николи; а избори општинских одборника и заменика, у другу недељу по Светом Николи.

Ако се за време трајања дужности председника суда, кметова, одборника или заменика неко место упразни и нов избор на упражњено место изврши, онда овим новим општинским членицима дужност траје до првих редовних избора.

Члан 174.

Све несклопљене општинске рачуне из прошлих година, како касене тако и остале, дужни су рачунопологачи од тих година склопити и одбору на одобрење поднети, па их свршене на разгруписане општине поделити. Ово ће дужни бити извршити за два месеца, од кад овај закон ступи у живот.

Склапање рачуна ни у ком случају не може задржати разгруписавање и спајање нових општина.

Члан 175.

Ако рачунопологачи тих општина рачуне не склопе у одређеном року, или их склопе па их одбор не прими као исправне, — поступиће се по овом закону.

Члан 176.

Ако општински суд у року, који је одређен чланом 95. тач. 1. овог закона, не попише, премери и убаштини општинско и сеоско имање, онда ће то извршити надлежна надзорна власт о трошку општине у року од три године.

Члан 177.

Свака општина, најдаље за три године, дужна је саградити зграде, предвиђене у члану 14. овог закона; а у року од шест месеци, набавити касу за општинску благајницу. Ако ово не учини у томе року, зграде ће подићи и касу набавити надзорна власт о трошку дотичне општине.

Члан 178.

Правила о деловодству, писмоводству и уређењу архиве општинске прописале министар унутрашњих дела у року од шест месеца од дана кад се овај закон обнародује.

XV

Прелазна наређења

Члан 179.

Општине, које се затеку кад овај закон ступи у живот, остају и даље, док се по прописима овога закона не споје или не раздвоје.

Члан 180.

Први избори председника општинских судова, кметова, одборника и заменика извршиће се по овоме закону у свима општинама, у року од три месеца од дана кад се овај закон буде обнародовао, и вредиће за председнике и кметове до прве недеље по Светом Николи 1904.; за половину одборника и заменика до друге недеље по Светом Николи 1903. године, а за другу половину одборника и заменика до друге недеље по Светом Николи 1904. године.

Члан 181.

За ове прве изборе садањи општински одбори изабраће из своје средине једног писменог одборника за председника и четири писмена лица из општине, која имају право гласања на општинском збору, за чланове гласачког одбора.

Члан 182.

Закон овај ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а обавезну силу добива кад се обнародује у службеним новинама, и од тада престаје важити закон о устројству општина и оп-

штинских власти од 24. марта 1866. године са свима његовим изменама и допунама.

Препоручујемо Нашем Министру Унутрашњих Дела, да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима, да се о извршењу његову старају; властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покуравају.

21. марта 1902. год.

у Београду.

АЛЕКСАНДАР С. Р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар правде,

Драг. Стаменковић с. р.

Председник

Министарског савета,
Министар Иностранних Дела,

Д-р Мих. В. Вујић с. р.

Министар грађевина,

П. Велимировић с. р.

Министар

народне привреде,

Д-р М. Б. Миловановић с. р.

Министар финансија,

Д-р М. М. Поповић с. р.

Министар

унутрашњих дела,

Н. Д. Стевановић с. р.

Министар правде,

Драг. Стаменковић с. р.

Заступник

министра просв. и цркв. послова,
Министар правде,

Драг. Стаменковић с. р.

Министар војни,

почасни ађутант Њ. В. Краља,
генералштабни потпуковник,

В. Антонић с. р.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

12. марта 1902 г.

Председавао председник општине београдске г. Милов. Р. Маринковић. Присуствовали чланови суда г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г. г. Б. Соколовић, Милутин Степановић, Вучко К. Ђорђевић, Љуба Дојчиновић, Богоје Јовановић, Лазар М. Матић, Тома Цинцар-Јанковић, Мих. Бобић, М. О. Петровић, Др. М. Радовановић, Петар Новаковић, Коста Д. Главинић Д. Тадић, Васа Николић, Р. Драговић и Урош Благојевић.

Деловођ, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане осмог марта тек године и на примедбу одборника г. Томе Цинцар-Јанковића примљен са овом изменом:

Да решење Књ.Бр. 204 гласи: „Да горња страна рејонског пута од Ратарске улице па гробљанским путем до првог његовог прелома, поред гробља лежећа, иде онуда куда сада иде горња страна поред гробља лежећа садањег гробљанског пута, а да рејонски пут и у том делу остане пројектоване ширине.

II

По прочитању акта одељака Управе града Београда АБр. 2398 и 2469, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да му је непознат Димитрије Анђелковић, кафеџија; да је доброг владања и сиротног имовног стања, Стеван Поповић, црквењак, и да је доброг владања и доброг имовног стања Петар Мостић, потпуковник у пензији.

III

Председник износи одбору на мишљење молбу Василија Н. Џанге, в. чиновника Београд-

ске Задруге којом тражи уверење о породичном односу.

По прочитању те молбе Ст.Бр. 717, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молцоу може дати тражено уверење о породичном односу.

IV

Председник извештава одбор, да је општинско суд решењем својим од 12 марта тек. године АБр. 2284 а на основу одлуке одбора од 15 фебруара тек. године АБр. 1871 задржао од извршења наредбу управе општ. трошарине од 14 фебруара тек. године Бр. 497 односно наплате колске таксе ван трошаринских станица.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ово решење општ. суда.

V

По прочитању молби Живана Бугарчића, кафеџије, АБр. 1994 и Јована Гргића, АБр. 2076, којима, са разлога у истима изнесених, моле да се ослободе дужности присутничке, као и по прочитању извешћа статистичког одељења АБр. 2276 по истом предмету, — одбор је решио:

Да присутници при ислеђивању кривичних дела за 1902 годину буду и то: за кварт палилулски Стеван М. Мићовић, бакалин, Светогорска улица бр. 6 на место Живана Бугарчића, кафеџије, а за кварт савамалски Коста Крстић, дрварски трговац, на место Јована Гргића, кафеџије.

VI

По прочитању молбе Панте А. Грујића, пртача грађевинског одељења, ГБр. 514, којом моли за двомесечно осуство од дужности, ради лечења, као и по прочитању мишљења шефа општ. лекара и грађевинског одељења по истом предмету АБр. 1966 и 2091, — одбор је решио:

Одобрава се Панте Грујићу, општинском пртачу, четрдесет и два дана осуства од дужности, ради поправке здравља, које ће му се рачунати од дана кад га буде употребио.

VII

По прочитању акта гробљанског одбора АБр. 2302, — одбор је решио:

Да чланови гробљанског одбора буду одборници: г. г. Вучко К. Ђорђевић и Јован Смедеревац, на место г. г. Трифуна Ђорђевића и Јанађка Јанковића, који су иступањем из општ. одбора престали бити чланови истог одбора.

VIII

На предлог општинског суда АБр. 2186, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да суму у пет стотина и шесет динара, колико је управа општинске трошарине у 1900 години издала привремено на плату старешина и контролора управе општинске трошарине расходује у овој години на терет вишка трошаринских прихода по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија.

IX

На предлог општинског суда АБр. 1494, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да може ташмајдански песак продавати по цени од два динара по кубном метру.

X

По прочитању молбе Љубе Дојчиновића, овд. економа, АБр. 1919, којом моли да му се уступи под закуп за време оволетње сезоне трава за кошење и попашу код малог резервоара у Булбулдеру, а за цену од четрдесет динара; као и по прочитању извештаја економног одељења и књиговодства АБр. 2185 по истом предмету, — одбор је решио:

Да се трава за кошење и попашу са малог резервоара у Булбулдеру изда под закуп за време оволетње сезоне г. Љуби Дојчиновићу, овд. економу, по цену од четрдесет динара.

XI

По прочитању молбе Вује Ранковића, царинског чиновника, којом тражи да се изврши регулација травничке улице пред његовим имањем у истој улици и да му се процени земљиште, које му се том регулацијом има одузети; као и по прочитању извештаја грађевинског одељења АБр. 1928 по истом предмету, — одбор је решио:

Усваја се ова молба; да се сходно грађевинском закону за вар. Београд изврши процена земљишта молиочевог, које се има заузети за регулисање Травничке улице па процена сопственику и одбору саопшти.

XII

Председник извештава одбор, да је грађевинско одељење подноси извештаје по молби Вује Ранковића, царинског чиновника, због регулације Травничке улице, изјавило мишљење, да би исту улицу требало регулисати не само пред имањем Ранковића, већ и у осталом њеном делу.

По саслушању тога, а на предлог одборника г. Косте Главинића, — одбор је решио:

Да ужи одбор у који да уђу одборници г. г. Коста Д. Главинић, Васа Николић и Ђорђе Соколовић проуче мишљење грађевинског одељења о регулисању Травничке улице и у осталом њеном делу ван имања Вује Ранковића и о томе поднесу извешће са мишљењем које да се стави на дневни ред.

XIII

Председник извештава одбор, да је на дневном реду избор комисије за проучење регулације вароши ради ревизије досадањег регулационог плана. Објашњава да је овај предмет стављен на дневни ред по предлогу одборника г. Милана О. Петровића, који је одбор усвојио у седници својој од 8 марта тек. године решењем својим АБр. 2577.

Даље објашњава каква је потреба изазвала решење овога питања и изјављује своје мишљење о томе: шта би ова комисија имала урадити.

По саслушању тога, а после говора одборника г. г. Милутина Степановића, Милана О. Петровића, Р. Драговића, Косте Главинића, Васа Николића, Д. Тадића и Томе Цинцар-Јанковића, у којима су разлагали: шта би се овој комисији имало ставити у задатак, како би она то имала извршити и да ли би било потребно, да у исту уђе и ко ван одбора општинског као и шта би грађевинско одељење имало припремити за рад исте комисије, — одбор је решио:

Да се решавање по овоме предмету одложи за коју од идућих седница, како би се имало времена, да се о напред истакнутим питањима још размисли.

XIV

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: одобрење кредита за исплату ресто трошкова око израде пројекта закона за општину београдску; понуда Радисава Митровића, трговца, дрвених коцака за кадрмисање улица; молба Ристе Гроздановића, зидара, због регулације; одговор председништва на питање одборника г. Милана О. Петровића о дневничарима управе водовода; поновна молба Илије Ђирића, цуковника у пензији, за накнаду у земљишту; одговор председништва на питање одборника г. Пере П. Ђорђевића: мисли ли председништво радити шта на подизању споменика пок. Кост. Хранисављевића, добротвора општине београдске; одобрење кредита за исплату ванредног осветљења за 1901 год.; молба Васе Петровића, агента и Софије Павловић, због убаштинења; саопштење акта министарства војног, као одговора на акт суда по молби, да се барутни магацин измести; одобрење кредита за плаћање хонорара држав. чиновницима, који врше наплату општинске трошарине на предмете, који се у вароши продукују; одобрење кредита за израду нове калдрме у Ратарској улици између Таковске и Мајор Илићеве, и за кадрмисање једног дела Краљ Милутинове и Бирчанинове улице; извешће економног одељења о држаној лиценцији за издавање под закуп месарских плацева на Краљевом тргу; молба Ристе Костића, пиљара, због закупа; саопштења процена имања: Цаје Ненадовић, Анђелије Н. Малојковић, масе поч. Петра Милековића; молба београдске царинарнице за повећање осветљења на Савском пристаништу; молба Петра и Гавре Браће Кики, да се поравнају са општином по спору њиховом противу исте због накнаде; решење о уступању плацева регулационог фонда у Дубровачкој — старој Которској — улици приватним лицима пред чијим имањима исти постоје; извешће о извршеној сондажи земљишта предложеног за подизање зграде за основну школу за Савски крај, — одбор је решио:

Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

РЕДОВНИ САСТАНАК

15. марта 1902 г.

Председавао председник општине београдске г. Милош Р. Маринковић. Приуствовали чланови суда: г. г. Владимир Лацковић и Драгutin Самић. Од одборника били: г. г. Ђ. Соколовић, Милутин Степановић, А. Н. Кремновић, В. К. Ђорђевић, Љуба Дојчиновић, Милош Валожић, Урош Благојевић, Лазар М. Матић, Тома Цинцар-Јанковић, М. Капетановић, Др Радовановић, Петар Новковић, Младен Николић, Љ. Н. Христић, Ризнић, Коста Д. Главинић и Д. Тадић.

Деловођ, Мих. М. Марјановић

I

Прочитан је зависни одлука седнице држане 12 марта тек. године и примљен без измене.

II

Одборник г. Др. Милан Радовановић наводи, да је општина с јесени купила зграду Пере Петровића, овд. бравара, постојећу у улици Југовићевој. Да је кираџијама, који су тада у истој згради становали, а у којој је и он становао, а и сада станује саопштила, да могу у истој згради становати до 1 маја тек. године. Међу тим је општ. суд 14 ов. м. саопштио њему и осталим кираџијама, да се из исте зграде изседе 1. априла ове године. Налази да је овај поступак општ. суда противзакон и моли одбор да изволе решити, да кираџије исте зграде могу у истој становати до 1. маја тек. године, те да се на тај начин избегну спорови између општине и кираџија, до којих ће се васигурно

доћи и који ће се на штету општине окончати, само ако се наредба суда не обустави.

Председник је изјавио, да питање о својини исте зграде није одмах по извршеној куповини окончано и да општ. суд с тога и није могао кираџије кретати.

Кад је то питање окончано општ. је суд саопштио кираџијама да се седе 1. априла тек. године с тога, што општина на то има права као кунац истог имања путем јавне лиценције и што општина исту зграду мора преправљати за благовремено смештање у њу извесних својих установа, како би могла на време предати сопственицима зграде, у којима су сада смештене те њеке установе те да избегне плаћање шестомесечне кирије тима сопственицима услед тога, што им зграде не би могле на време предати.

Радња општ. суда потпуно је коректна и са законског седишта и са гледишта чувања општ. интереса.

Ако кираџије исте зграде па и г. Радовановић сматрају да им је поменутом радњом општ. суда учињена каква незаконитост они имају пута и начина да је одклоне, а ова се ствар као што жели одборник г. Радовановић не може расправљати у општ. одбору у толико пре што њу у одбору покрене одборник г. Радовановић као интересован. Моли одбор да пређе на дневни ред.

Одборник г. Др. Милан Радовановић изјављује да и ако је он у овој ствари интересован ипак је он као одборник позван да чува општинске интересе и с тога упозорава општ. одбор и на ову незакониту радњу општинског суда, која ако се не опозове, њоме ће се општина оштетити. Најзад није ни по општину згодно да се овако поступи са овим кираџијама и исте у невреме оставе без стана. Понова тражи да одбор реши да се ова радња општ. суда обустави.

По саслушању тога и говора одборника г. Милана Капетановића, — одбор је решио:

Да се пређе на дневни ред.

III

По прочитању акта иследног судије првостепеног Суда за вар. Београд, АБр. 2638 и 2659, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су доброг владања и средњег имовног стања: Боривоје Димић и Лазар Дашковић, кафеџије.

IV

У данашњој својој седници, — одбор је накнадно изјавио:

Да је Димитрије Анђелковић, овд. кафеџија, доброг владања и сирогног имовног стања. Овом се изјавом замењује изјава одбора од 12 марта тек. године АБр. 2398 дата по тражењу кварта дорћолског.

V

Председник извештава одбор, да је општ. суд решењем својим од данашњег АБр. 2635, одлучио: Да цена хлеба за другу половину месеца марта тек. године т. ј. од 16 истог месеца искључно буде иста, која је била и за другу половину истог месеца т. ј. двадесет и седам пара дин. по килограму, а хлеб да се продаје по двадесет и пет пара дин. у тежини од 925 грама.

По саслушању тога и по прочитању поменутог решења суда, — одбор је примио к знању са одобравањем ово решење суда о одређеној цени хлеба за другу половину месеца марта тек. године.

VI

По прочитању молбе Ристо Гроздановића, овд. задара, АБр. 414, којом моли, да му се процени земљиште, које му се има одузети за регулисање Бушине улице као и по прочитању извешћа грађевинског одељења, АБр. 2128, по истом предмету, — одбор је решио:

Усваја се ова молба, да се сходно закону процени земљиште молиочево, које му се има одузети за регулисање Бушине улице, па процена сопственику и одбору саопшти.

VII

По прочитању акта министарства војног, АБр. 2404, којим, у одговор на акт. општ. суда, — којим га је молио да нареди, да се барутни магацин на западном Врачару измести, да би се избегао сваки могући несрећни случај, — извештава општ. суд, да је ту потребу и само министарство увидело и наредило шта је потребно за измештање истог магацина, — одбор је примио к знању овај акт министарства војног.

VIII

По прочитању молбе Ристе Костића, овд. пињара, АБр. 1549, којом моли да му општина изда под закуп свој плац који постоји у улицама: Цара Душана, Страхинића Бана и Добрачиној, по закупну годишњу цену од 60 динара годишње, као и по прочитању извешћа економног одељења по истом предмету АБр. 2231, — одбор је решио:

Да се ова молба одбаци пошто се исти плац не може издати под кирију на наведену цену.

IX

По прочитању молбе Радисава Митровића, трговца из Баине Баште, АБр. 1776, којом нуди општини за израду калдрме борове и лучеве коцке — одбор је решио:

Да се ова молба упути грађевинском одељењу на проучење и изјаву мишљења.

X

По прочитању акта грађевинског одељења АБр. 2384, а на предлог општинског суда, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду да може у овој и идућој години, на терет вишка трошаринских прихода, по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија, утрошити суму од седамнаест хиљада девет стотина педесет и један динар и седамдесет и девет пара динарски за израду калдрме у једном делу улица: Краља Милутина и Бирчанићеве.

XI

По прочитању акта грађевинског одељења АБр. 2385, а на предлог општинског суда, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да може у овој и идућој години на терет вишка трошаринских прихода, по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија, утрошити суму од дванаест хиљада динара и тридесет и три пара динарске за калдрмисање Ратарске улице између Таковске и Мајор Илића улице.

XII

По прочитању акта управе општ. трошарине, АБр. 2369, а на предлог општинског суда, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду, да може у овој години на терет вишка трошаринских прихода по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија, утрошити суму од осам стотина динара за плаћање хонорара контролорима државне трошарине за вршење наплате општинске трошарине.

XIII

На предлог општ. суда а после говора одборника г. г. Милутина Степановића и Томе Цинцар-Јанковића, — одбор је решио:

Одобрава се општинском суду да може у овој години на терет општинске готовине по добивеном за то надлежном одобрењу г. министра финансија, утрошити за исплату ресто трошкова око израде пројекта закона за општину београдску, још суму од хиљаду девет стотина осамдесет и пет динара, поред раније одобреног му кредита за исту цену.

XIV

По прочитању молбе Илије Ђирића, пуковника у пензији, АБр. 11984, којом понова моли, да му се да накнада за 298,73 кв. м. земљишта, колико му мање износи земљиште, које је купио од Косте Шуменковића, услед, тога, што је општински инжињер, приликом премера истог земљишта ради убаштинења срачунао погрешно површину истог за толико више као и по прочитању мишљења општинског заступника по истом предмету, АБр. 2030, којим остаје при ранијем својем мишљењу датом по истом предмету, — одбор је решио:

Да остаје у свему при ранијем својем решењу од 16 новембра 1901 године АБр. 9905, донесеног по овоме предмету.

XV

По прочитању извешћа економног одељења, АБр. 2233, о државној другој лиценцији за издавање под закуп месарских плацева на Краљевом тргу с горње и с доње стране, — одбор је решио:

Да се месарски плацеви на Краљевом тргу с доње стране под рб. I, IV и V издаду под закуп под прописаним погодбама а за време од првог маја ове године па до првог маја хиљаду девет стотина треће године, и то:

а) под бр. I Антонију С. Јовановићу, овд. месару, по годишњу закупну цену од две стотине седамдесет и осам динара;

б) под бр. IV Стевану Половини овд. месару, по годишњу закупну цену од три стотине један динар и пет пара динарски;

в) под бр. V Влајку Савићу, овд. месару, по годишњу закупну цену од две стотине и педесет динара и десет пара динарских.

Да се остали месарски плацеви на Краљевом тргу с горње и доње стране који су сада под закупом издаду под закуп под прописаним погодбама под 14 фебруара 1902 г. АБр. 1564 за време од првог маја ове године па до првог маја хиљаду девет стотина треће године садашњим закупцима по садашњу годишњу закупну цену, ако на то исти пристану, а ако на то не пристану, онда да им се саопшти, да се са истих плацева изселе првог маја ове године, а општински суд да исте плацеве издаје под закуп под прописаним погодбама АБр. 1564/902 за напред означено време онима који их буду тра-

жили по цену најмање коју сада општина за њих има.

Да се за издавање под закуп општ. месарских плацева на Краљевом тргу који сада нису под закупом држи понова лиценција.

XVI

По прочитању реферата ликвидатора АБр. 1390 којим извештава суд, да је безимено друштво за осветљење поднело општини на исплату рачун у износу 4722,50 динара, за ванредно улично осветљење у прошлој 1901 години. Да месни рачуноиспитачи нису хтели ставити своју визу за исплату истог рачуна прво за то, што за овај издатак није предвиђена у прошлој години буџетска позиција и друго што се не види ко је и кад наредио ово ванредно осветљавање у прошлој години; као и по прочитању извешћа надзорне комисије и књиговодства по истом предмету АБр. 1922, — одбор је решио:

Да надзорна комисија за електрично осветљење поднесе извешће о томе: Ко је наређивао ово ванредно осветљавање вароши у прошлој години, је ли приложен рачун исправан и ко је вршио контролу овог осветљења, па по том предмет изнети одбору на коначно решење.

XVII

Председник општине наводи, да је за ово време од кад је за председника општине постављен улазећи у ствари које се односе на трамваје и електрично осветљење увидео потребу, да при општинском суду мора постајоти знање референта за трамваје и електрично осветљење. То би место имало заузети једно стручно спремно лице са извесним хонораром. Срећом тога референта општински би суд имао могућност да води контролу о извршењу постојећих уговора са поменутих друштвима, а надзорна би комисија имала само да расправља спорна питања између општине и друштва у колико то долази у делокруг њеног рада.

На тај начин општина би избегла и плаћање ванредног осветљења и била у могућности да држи у рукама обе ове установе а и сваку неисправност концесионара да благовремено уочи и одклања, а међу тим издатак на хонорар овога референта био би скоро неосетна с обзиром на ово шта би се постигло установом истог знања у општини.

Моли одбор да о овој ствари размисли и ако нађе, да је умесна одобри општинском суду кредит за плаћање хонорара ового референту.

По саслушању тога, а после говора одборника г. г. Косте Главинића и Милутина Степановића и члана суда г. Владимира Лацковића, — одбор је решио:

Да се решавање по овоме предмету одложи, за коју од идућих седница, а да се председништво распита о стручном лицу, које би се имало узети за референта за трамваје и електрично осветљење као и да размисли о суми која би се имала плаћати дотичном лицу на име хонорара.

XVIII

Одборник г. Милутин Степановић тражи да председништво у идућој седници референту одбору како стоји са грађењем нових трамвајских пруга као и за чим ств.ји пуштање саобраћаја на прузи Калимегдан — Св. Савски дом.

Председник изјављује да прима к знању овај захтев одборника г. Степановића.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве одборника г. Степановића и председника општине.

XIX

Одборник *г. Милушин Степановић* тражи, да председништво обавести одбор о грађењу пута између винограда.

Председник овлашћује члана суда *г. Владимира Лацковића* да даде одбору потребно обавештење о путу о коме је реч.

Члан суда *г. Владимир Лацковић* изјављује да је по тражењу сопственика имања на брду топчидерском израђен план пута који води од новог пута брда топчидерског па преко винограда ка бањичком логору. Овај је план и *г. министар грађевина* одобрио. Па како је општина и законом позвана да прави и одржава путове и у атару свом то је општински суд приступио припремној раду на је од сопственика имања узео изјаве написмено да уступају за прављење овога пута потребно земљиште и то тако да онај део што се од појединца одузима изјављује већином да ће уступити бесплатно, а онај део који се новом регулацијом пута додаје, да ће општини по процени платити, на тај начин општина је добила преко 7000 кв. м. бесплатно за пут, а преко 2000 □ м. може уступити оним сопственицима имања који новом регулацијом пута земљиште добијају. На тај начин општину овај пут неће ништа коштати већ ће још од проценог земљиште које је бесплатно добила у право 2000 □ м. по процени добити новац који ће у општинску касу унети. Једини посао који је вршила то је узела оно што су јој сопственици драговољно уступили. Према томе општина се овде само користила. По саслушању тога, — одбор је прешао на дневни ред.

XX

По прочитању акта грађевинског одељења Абр. 2304, којим спроводи суду процене имања: *Цаје Ненадовић, Анђелије Н. Милојковић и масе пок. Петра Миленковића, бив. адвоката,* која постоје на Варош-капији, а које се има експрописати за регулацију улице Топличин венац; као и по прочитању тих процена, — одбор је решио:

Да се усвоје ове процене имања: *Цаје Ненадовић, Анђелије Н. Милојковић и масе пок. Петра Миленковића, бив. олд. адвоката,* извршене трећег марта тек. године.

Да се из општинске касе на терет касе регулационог фонда, кад ова буде у могућности да исплату изврши, исплати и то:

1. *Цаји Ненадовић* за сто двадесет и један квадратни метар и осамдесет и седам квадратних десиметара земљишта, које јој се има одузети за регулацију улице Топличин венац по педесет динара од квадратног метра, свега шест хиљада деведесет и три динара и педесет пара динарски; а за две стотине тридесет квадратних метара и деведесет и девет квадратних десиметара двоспратне зграде која се има услед поменути регулације рушити по седамдесет динара од квадратног метра, свега шеснаест хиљада сто шесет и девет динара и тридесет пара динарски, пошто зграду о свом трошку поруши и материјал рушењем добивен, који да остане њена својина, однесе.

Дакле да се *Цаји Ненадовић* исплати и за земљиште и за зграде свега двадесет и две хиљаде двеста шесет два динара и осамдесет пара динарски;

2. *Анђелији Н. Милојковић* за четрдесет и два кв. метара и двадесет и шест кв. десиметара земљишта, које јој се има одузети за регулацију улице Топличин

венац по педесет динара од квадратног метра, свега две хиљаде сто тринаест динара;

3. *Маси пок. Петра Миленковића, бив. адвоката,* за сто тридесет и четири кв. метра и педесет и шест кв. десиметара земљишта, које јој се одузима за регулацију улице Топличин венац по педесет динара од квадратног метра, свега шест хиљада седам стотина двадесет и осам динара; а за деведесет и шест кв. метара и четири кв. десиметра приземне зграде са подрумом и због рушења мале куће у дворишту истог имања које се имају порушити због ове регулације свега четири хиљаде шест стотина осам динара, пошто зграде о свом трошку поруши и материјал, који да остане њена својина, однесе.

Дакле да се *маси пок. Петра Миленковића* исплати и за земљиште и за зграду свега једанаест хиљада три стотине тридесет и шест динара.

XXI

По прочитању молбе *Васе Перовића, агента срп. бродарског друштва, и Софије А. Павловић, удове, наследника Томе Делимарковића, Абр. 90,* којом траже, да им се изда тапија на један плац регулационог фонда на Косанчићевом венцу који је решењем општ. суда као одбора од 9. августа 1894, Абр. 5084, уступљен *Томи Делимарковићу,* кога су они наследили и куповну цену положили 1. Децембра 1894 г. тадањем општ. главном благајнику *Ђорђу Нешићу,* а после објашњења председника општине, — одбор је решио:

Да се молицима на означено имање изда тапија ако докажу пуноважним доказом, да су куповну цену истог имања положили општ. каси, а да се према општ. органу који је исту цену примио па у општ. касу не унео поступи даље по закону.

XXII

За остале предмете стављење на дневни ред за данашњу седницу и то: одговор председништва на питање *г. Милана О. Петровића,* о дневничарима управе водова; одговор председништва на питање одборника *г. Пере П. Ђорђевића:* мисли ли председништво радити на подизању споменика пок. *Косте Хранисављевића, добротвора општине београдске; саопштења процена имања: Димитрије Николића — Беље; молба београдске царинарнице за повећање осветљења на Савском пристаништу; молба Петра и Гавре Браће Кики, да се поравнају са општином по спору њиховом противу исте због накнаде; решење о уступању плацева регулационог фонда у Дубровачкој, — старој Которској — улици приватним лицима пред чијим имањима исти постоје; извешће о извршеној сондажи земљишта предложеног за подизање зграде за основу школу за савски крај; молба *г. Милана Капетановића, професора Велике школе,* због регулације; извешће комисије која је проучила тражење масе пок. *Боже Боди* односно интереса на дуговање општине истој маси; молба *Ант. Митровића, команданта стрелишта и Милана Скублика командира чете XVIII пука за ослобођење таксе; саопштење процене штете нанесене имању *г. Уроша Благојевића, нивелисањем Војводе Миланка* улице, — одбор је решио:**

Да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

18. Марта 1902 год.

Председавао председник београдске општине *г. Милован Р. Маринковић.* Присутствовали чланови суда *г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић.* Од одборника близу *г. г. Б. Соколовић, Љуба Дојчиновић, Милош Валовић, Бока Тошић, Стојан Пајић, Урош Благојевић, Милутин Степановић, Соломон Аријел, Ђорђе Н. Петровић М. О. Петровић, Др. М. Радовановић, Петар Новаковић, Д. Тадић и Тома Цинцар-Јанковић,* Деловођ, *Мих. М. Марјановић.*

I

Пошто је председник отворио седницу, одборник *г. Милутин Степановић* наводи, да је на дневном реду претрес у појединостима пројекта нове трошаринске тарифе, којом би се имала заменити садања. Међу тим види, да у ову седницу није дошао управник трошарине. Како је потребно, да он буде присутан одборској седници приликом решавања овога предмета, тражи, да се одмах по истог пошаље или да се телефоном позове, како би дошао док се записник буде читао те да се не би дангубило.

Председник изјављује да ће о томе бити речи док се прочита записник. Позива деловођу да прочита записник прошлог састанка.

Прочитан је записник одлука седнице држане петнаестог марта тек. године.

Одборник *г. Милушин Степановић* тражи, да се у реферату решења Књ. Бр. 233, после речи „Јанковић“ дода став: „у којима су се изјаснили, да су противни овоме предлогу суда“.

Даље наводи, да је пре предлога председништва за установљење звања референта за трамвај и електрично осветљење, који је изложен у решењу Књ. Бр. 237 било речи о неуредностима безимених друштава за електрично осветљење и трамвај. Да су том приликом он и одборник *г. Коста Главинић* скренули пажњу председништва и одбора на те неуредности поменутих друштава, да је тек услед тога председништво учинило напред поменути предлог.

Пошто то није уведено у записник чини ову примедбу на исти, да би се знало, па о томе и доказа имало, да председништво општине води рачуна о неуредностима поменутих друштава.

По саслушању тога, — одбор је примио записник одлука седнице држане петнаестог марта тек. године са овим напоменама одборника *г. Степановића.*

II

Председник пре преласка на дневни ред извештава одбор, да је општински суд одобрио управнику општинске трошарине тродневно осуство од дужности ради свршавања својих неодложних приватних послова и да је исти сада на томе осуству, због чега и није присутан данашњој седници, а услед чега се не може извршити ни захтев одборника *г. Степановића* који је мало час изјавио.

По саслушању тога одбор је примио к знању ово саопштење председника општине.

III

Председник наводи да је одборник *г. Милутин Степановић* у прошлој седници тражио да председништво референте одбору: како стоји са грађењем нових трамвајских пруга; као и за чим стоји пуштање саобраћаја на прузи Калемегдан — Светосавски дом. Да је том приликом изјавио, да ће по тражењу одборника *г. Степановића* у идућој седници дати обавештење. За сада је у могућности, да по тој ствари да одбору следеће обавештење:

Пре једног сата примио је директора трамвајског друштва, који му је усмено саопштио, да је друштво поручило сав потребни материјал за нове пруге и да ће се грађењу свију нових пруга приступити у мају тек. године.

Што се тиче саобраћаја на прузи Калимегдан Светосавски дом, друштво је умолито суд, да подејствује на надлежном месту да се допусти саобраћај на истој прузи, пошто је лице, које је сматрало, — да је саобраћајем на истој прузи општењено повело спор код надлежног суда за накнаду, где ће се решити је ли у праву или не. Општински ће суд узети у оцену то тражење друштва и даље учинити шта је потребно.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ово саопштење председника општине.

IV

Председник извештава одбор, да је на дневном реду претрес у појединостама пројекта III-ег дела уредбе о трошарини града Београда тарифе, по којој ће се наплаћивати трошарина у општини града Београда, којом се тарифом има заменити садања трошаринска тарифа.

Чита члан 1. пројекта који гласи:

1.

I. Људска храна.

A. Баштовански производи.

1. Воће свеже обично од 100 кгр. два динара;
2. Грожђе свеже " " " два динара;
3. Диње и лубенице " " " један динар;
4. Остало поврће (зелен) сваке врсте од сто килограма један динар;
5. Вариво, као: сочиво, грашак, пасуљ, боб и т. д. у зрну или у мехунама од сто килограма два динара;
6. Воће осушено обично, изузимајући суве шљиве; ораси и лешници обични од сто килограма три динара;

По саслушању тога, а после дебате, у којој су учествовали председник општине и одборници г. г. Милан О. Петровић, Тома Цинцар-Јанковић, Милутин Степановић, Димитрије Тадић, Соломон Азријед и Радењко Драговић, председник је стављао на гласање тачку по тачку прочитаног члана 1. пројекта тарифе.

По извршеном гласању устајањем и седењем, — одбор је решио:

Да прве четири тачке чл. 1. III-ег дела уредбе о трошарини града Београда тарифе по којој ће се наплаћивати трошарина у општини града Београда, којом се тарифом има заменити садања трошаринска тарифа гласе:

УРЕЂЕЊЕ О ТРОШАРИНИ ГРАДА БЕОГРАДА

III-ти ДЕО

Тарифа по којој ће се наплаћивати трошарина у општини града Београда

Чл. 1.

I. Људска храна.

A. Баштовански производи.

1. Воће свеже обично од 100 кгр. два динара;
2. Грожђе свеже " " " два динара;
3. Диње и лубенице " " " пола динара;
4. Остало поврће (зелен) сваке врсте од 100 килограма један динар.

Овде је прекинуто даље претресање с тим да се у идућој седници продужи.

НАУЧНО-КЊИЖЕВНИ ДЕО

ОДГОВОР НА ПИТАЊЕ

КО СУ ТИ МАКЕДОНСКИ СЛОВЕНИ?

(Отворено писмо редакцији „Руско-Славјанског Календара“ за 1890 год.)

(Наставак)

I

Познато је, да су нови народи почели да долазе на Балканско полуострво још у почетку

II-ог века; али, у великој маси која је почела да ремети стање у царевини, спомињемо:

1) У половини IV века под царем Теодосијем. Овај први долазак, овако у великоме, Византијци су истина обележили под именом „Гота“, али — као што и највеће византијисте јевропске, Хоиф и Херцберг сведоче — од шаца у византијској царевини почињу словенски називи рекама брдима и т. д. дакле, са „Готима“ били су и Словени. Нарочито не треба заборавити, да су се, поред „визиготског старешине „Ашаулафа“ најславније вође у „Острогота“ звале: „Тодомир“, „Велимир“, „Видемир.“

Ови Словени, под заставом (можда и именом) Гота, дошли су на полуострво из Дакије, преко доњег Дунава, и заузели дакле, „доњу Мизију“ (данас подунавску Бугарску) продирући поступнице у „Тракију“ (данас „Румелију“)

2) У половини V-ог века, дакле после 100 година, наваљују на византијску царевину, такође овако у маси, и по свој прилици много већој него пре, опет нови народи; али сада под именом „Хуна“, који „насељавају огромне просторије у царевини својим „Славинима.“ Ова је навала дошла преко средњег Дунава, дакле из Паноније (данас Угарске) и према томе заузела поглавито горњу Мизију (данашњу Србију) са Аврелијанском Дакијом (на истоку до Искре, на југу до Струме) — другим речма — Трибалију и Дарданију (од Дунава до Велеса) одакле су нагртали на Струму и Марицу, и у Македонију.

3) У половини VI века, дакле опет после 100 година, стиже на византијску царевину нова најезда у маси неизбројној под именом „Авара“, који заузимају, опет велике, просторије од царевине и насељавају цео „Илирик“ својим народом „Славинима“, поред и посред раније већ настањених „Славина“. И ова је најезда дошла из Паноније, али у главном преко Саве; а „Илирик“ у то време био је западна страна полуострва на југ до Епира, на који су ови „Славина“ такођер у току времена насртали.

4) У половини VII века, дакле опет после 100 година, стиже на границу царевине византијске, а кроз Панонију, опет једна маса народа, коју Порфирогенити (300 година после тога) назива „Србљи и Хрватски“. И ови су дошли у главном преко Саве, јер су заузели и населили, како њихов легендар каже, Хрватску, Босну, Херцеговину — у опште северозападни део полуострва. Према овоме, Трибалију, Дарданију, Македонију, а можда и питому Зешу, нису населили ти „Срби Порфирогенитови“, који, пролаз кроз Славине Панонске и кроз Славине илиричке, поглавито се овде међ ове и настанили, у неколико њих разредивши, потискујући их (што је сасвим природно) све више на југ.

Не узимајући у обзир раније доласке Словена у мањој размери, што је морало са свим природно бити, него само ове навале, које сам споменуо по записима савременим и кошњих византијских писаца, излази, да су ови Словени, у току од 300 година, населили већ скоро цело полуострво, додирући, потискивајући једни другим, у источној половини полуострва до близу Цариграда, а у западној, не само у Јеладу, него делимично и у Пелопони тако, да су византијци већ крајем VII-ог века жалали се, говорећи: „да им се сва земља већ пославинила.“

Ако узмете преда-се карту, ви ћете одмах и без по муке увидети природности овога пресељавања: и из Сарматије у Дакију, Панонију и Германију, и после одавде на полуострво Илирско. Порфирогенит је писао на 300 година после последње овде споменуте сеобе, али знатно пре њега већ се нечује име „Славина.“ Па шта је било с њиме? Куд се деде онолики силан народ, који је за Ашмиле, сина „Вашоми-

ровог,“ и за Бојана цара Аварскога, испунио земље византијске? Ваљда не изгубоше сви, ваљда не помреце сви? И нису изгинули, нити су помрли, ти силни „Словени.“ Они су још ише ту; они држе Трибалију, Дарданију, Македонију; они су и у јужном Приморју и питомој Зешу; они су на обали јадранскога мора и на острвима његовим, а дубоко се пустили и по Тесалији, Епиру и Јеладу, па их има нешто и у Пелопонису; али, — они су поданици византијски, Ромеји, и — према староседеоцима и господарима својима они су — просијаци.

Станимо ту! Нећемо да спомињемо раније прилике, које су биле индивидуалне (Јусинијан, Василије Македонац) или социјалне (Самуило) но не и националне; али крајем XII-ог века образује се независна држава од шог новог народа, ну — изван граница у које је Порфирогенит своје „Србе“ сместио, и шворац, као и сваки поштоњи владалац, те државе, зове се Краљ Срблем! Ово не треба изгубити из вида, али — треба га и мало боље проучити!

Међу тим, и скоро у исто време, образује се самостална држава и у оним земљама, које су по Порфирогениту населили били „Србљи,“ ну — њихов краљ зове се Краљ Босни, Захумској и т. д. само не „српски.“

Од куда то?

Ево како ваља разумети.

Онај први краљ био је краљ свима народу, па је то и споменуо, да се не би мислило да је он краљ Грцима, јер се земља још рачунала као „грчка;“ а овај краљ, и ако је и његов народ српски, звао се по области, те да се не би мислило да је он краљ онима Србима тамо. Исти случај који имамо сада у „Србији“ и у „Црној Гори.“

Дакле: И они раније дошли, које су Византијци забележили под именом Славина, а према себи звали их просијацима, били су Србљи, јер ово њихов Краљ тако их назива; а и ови доцније дошли, такођер су Србљи, јер Порфирогенит то изриком каже.

Ну, обоји ови Србљи нису били, нити су могли бити, једнаки.

Они раније дошли, стигли су на полуострво (са Хунима и Аварима) на двеста и сто година пре; па, одвојени од остале браће, која су на старијем огњишту остала, — или и она, али на другу коју страну ударила — а дошав у додир са народом са свим друге крви и језика, морали су и језик свој и обичаје своје одржати чистије, или са много мањом изменом, него други; а ови доцнији, пошто су за сто и двеста година дуже остали у ранијој домовини, ако су од суседа својих штогод и примили, морало је бити другаче него код оних првих, а њихов дужи останак са браћом или сродним племеном, морао им је и језик и остало у другом правцу развити, него у ових одвојених и удаљених.

Ово могло би се и филологијом доказати, ако се језик раније дошлих — назовимо их Трибалици — упореди са језиком пољским; јер су они преко Пољске и Карпата, а кроз Дукљу и Мораву у Панонију дошли; језик пак кашње дошлих (назовимо их Порфирогенитови), да се упореди са језиком чешким, јер су они са Дале и немачке границе овамо дошли. Отуда и јесте акценат код трибаликих Срба обично на предпоследњем слогу речи, а код Порфирогенитових на првом. У првих, мелодија говора у главном се пење, а у других пада; тамо је јамб и аншидактил, овде шрохеј и дактил главни ритам.

Они Трибалики Срби, које су Хуни и Авари довели, и њима испунили пределе византијској царевини, — по сведошћу самих византијских писаца све до белог (егејског) мора и Грчке — они су собом донели и називе (имена) река, брда, и места из своје старе у нову домовину,

тако, да се скоро сваком „словенском,“ сада трибалско-српском племену може погодити место и област, из које је дошло, путем саме, и доста једино поуздане, *шпономашике*.

Осим оних назива, који су опште-словенски, као на прилику, *Каменица, Буковица, Бела и Црна Вода* и т.д. они називи, који се налазе специфично у извесног словенског племена само, свакојако су неоспорни доказ за само племе. Тако називи: *Дукља, Осјеж, Реслав, Вирча, Опашово, Раба, Сана, Сомбор, Острог, Пилица, Ополье, Барања, Млава, Левач, Грамада, Борак, Качер, Требиње, Клек, Савина, Кладово, Ширице, Мишленовце, Магура, Оџег, Меша, Маглин, Ливно, Сјераково, Плаво, Лаб, Морави, и још многи други*, говоре са свим јасно, одакле су дошли ти византијски „Славини“, од својих суграђана кашње названи „простаци.“ Па и само њихово име „Славини“, зар се не може узети да је позајмљено од места „Славе“, или друго „Слависко“, која су се и до данас задржала у пређашњој „славинској“ домовини, пренев у нову домовину, колико за сада знам, једино „Славине“ — онако исто — као што се и „Српска“ (Sarbske на обали Балтичког мора и поред језера Sarbske'sche See) пренела само у „Србици“ у Тесалији. Уједно, ова два имена казују и право име за садање Словене у овој западној половини *полостирова балканског, тада илирског.*

(Наставиће се)

КЊИЖЕВНИ ПРИКАЗ

Нова Искра. — Сматрамо за своју јавну, колико год и другарску, дужност: да обратимо пажњу наших читалаца на *једини илустрирани лист српски „Нову Искру“*. Овај књижевни часопис наш излази из одавво, али је у најновијој свесци својој од *Марта* о. г. донео и садржину која, уверени смо, заслужује и да се нарочито прикаже. Та је садржина:

Фати Султан Приповетка. Написала Јелена Јов. Дмитријевића. — *Славија*. Песма † Јована Илића. — *Повраћани шалас*. Приповетка Богослава Пруса. С пољског прево Ј. (Наставак). — *Мржњи*. Песма. Написао Р. — *Косовска епопеја*. Преглед покушаја за састав народног еп о боју на Косову од С. (свршетак). — *С дрвета је жутио...* Песма М. Јовановића. — *Писма са села*. VI. Пише Јанко. — *Тугованке*. Песма Вел. Ј. Рајића. — *Помен Гогољу о педесетогодишњици његове смрти*. Написао проф. Момчило Ивановић. — † *Др. Никола Крстић*. Биографија. Написао П. Ф. — *Наша писма*. — *Уз наше слике*. — *Хроника*: (Наука, Уметност. Разно). — *Библиографија*.

Слике: † *Др. Никола Крстић*. — *Пролеће* (сликао Карло Хоф). — *Сиоменик на Чегру Стевану Синђелићу*. — *По саонику* (сликао Вјерум — Коваљски. — *Литографски камен у Струганику*. — *Српче из Шибеника* (сликао Манес). — *Тајна вечера* (сликао Леонардо де Винчи). — *У Нишкој торфави* (1878. г.). — *Н. В. Гогољ, Марија Горљенко — Долина*.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске издаваће путем јавне усмене лицитације под закуп **траву за кошење на општинским ливадама код белих вода.**

Лицитација ова држаће се на дан 21 априла тек. год. од 3 до 6 сати после подне пред механом код белих вода.

Кауција се полаже при закључку лицитације 10% од излицитиране цене.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана од 8 до 12 сати пре подне и при лицитацији.

Од суда општине београдске, 3 априла 1902 г. АБр. 3269, у Београду

О Б Ј А В А

На основу одобрења г. министра грађевина од 18 марта т. г. Бр. 1672 држаће се офертална лицитација за израду макадама у жељезничкој улици у канцеларији грађевинског одељења општинског, на дан 18 априла ове год. од 9 сати пре подне до 11 када ће се и закључити. Предрачунска је цена 11.395,08 дин.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 1.200 динара и то у готовом, вредним државним папирима или интабулацији.

План и предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају, пошто претходно положи благајни општинској кауцију и реверс покажу на дан лицитације.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда 3, априла 1902 год. ГМ 958.

О Г Л А С

На основу одобрења г. Министра грађевина од 3 Марта ове год. Бр. 1343. грађевинско одељење општине београдске држаће оферталну лицитацију 20 Априла ове год. **за израду нове калдрме у Ратарској улици, између Таковске и Мајор Илићеве.**

Предрачунска је цена 12000,33 дин. Оферти ће се отворити у присуству комисије и предузимача, тачно у 12 часова у подне

После отварања оферата, ничија накнадна понуда неће се примити.

На офертима, који ће се подносити у затвореним ковертима, мора бити залепљена таксена марка од 10 динара, према зак. о таксама. Оферти без таксених марака неће се узимати у оцену.

Предузимач на коме остане ова лицитација, дужан је одмах да положи на име кауције 1200 дин у новцу, или вредним хартијама.

Услови и ближа обавештења могу се видети сваког радног дана од 8—12 часова пре подне.

Из канцеларије грађевин. одељења општине београдске, 7 Марта 1902 год. ГБр. 628.

О Г Л А С

За оправку калдрме по вароши, потребно је да се набави:

600 куб. мет. **ломљеног камена**, и
1100 „ „ **колубарског песка.**

За набавку овога материјала држаће се у грађевинском одељењу општинском офертална лицитација 9 априла ове год. од 8—10 сати пре подне, када ће се и закључити, и после тога времена ничија понуда неће се примити.

На офертима треба прилепити таксену марку од 10 дин., према зак. о таксама.

Кауција се полаже благајни општинској и реверс од исте покаже при лицитацији, и то:

За камен 600 динара, и
„ песак 800 „ у новцу или вредним хартијама.

Услови и ближа обавештења могу се видети у грађевинском одељењу општинском сваког радног дана пре подне.

Из канцеларије грађевинског одељења општине београдске, 29 марта 1902 г., ГБр. 911.

Н А Р Е Д Б А

Члан I-ви правила за јавне забаве у општини београдској, која су прописана од Суда општине београдске 1 августа 1893 године, АБр. 4344 и од надзорне власти одобрена гласи:

„Свако лице или удружење, које жели, дати у општини београдској какву год било забаву, дужно је пријавити се Управи вароши Београда и од ње добити допуст за ову. У овом допусту назначиће се, да се је молилац обвезао, да ће се према овим правилима владати и њима прописану таксу уредно општини плаћати.“ А члан 9-ти истих правила гласи: „Ако који од сопственика или закупци локала где се дају јавне забаве, допусти, да у његовом локалу какво лице даје представе и друго томе подобно, а не увери се, да је дотично лице поред допуста добивеног од Управе вароши Београда и општине таксу платило, биће он одговоран општини за неплаћену таксу, а поред тога и кажњен по § 326 кривичног закона.“

Суд општине београдске приметно је, да се поједини сопственици и закупци локала, где се дају јавне забаве, непридржавају ових правила, већ да допуштају, да у њиховим локалима поједина лица дају представе и друго томе подобно, као и да допуштају свирачима да у њиховим локалима свирају не уверавајући се претходно, да је дотично лице, поред допуста добивеног од управе вароши и општине платило прописну таксу. С тога овим

Наређује:

Да се сви сопственици или закупци локала, где се дају јавне забаве, најстражије придржавају ових прописа поменутих правила, ако не желе искусити последице прописа поменутих правила.

Од суда општине београдске, 4 априла 1902. АБр. 3463.

О П О М Е Н А

Суд општине београдске, **опомиње све дужнике управе водовода**, да свој дуг на име таксе за потрошњу воде до конца марта ове године, измире најдаље до 7 априла т. г., јер ће се после тога рока свакоме хрђавом платиши обуставити издавање воде, а наплата дугујуће суме, вршиће се ексекуцијом.

Од суда општине београдске 28 марта 1902 год. у Београду.

ОБЗНАНА

У општини београдској уведена је „Рекламациона књига“, која се налази у њеном статистичком одељењу у згради општинског суда.

У ову књигу сваког радног дана између 8 и 12 часова пре подне и 3 и 6 часова по подне може сваки пуноправни београдски грађанин уписати своје примедбе на општинске радове ма које врсте и радњу појединих општинских органа као и скренути пажњу суду на нешто, што би ваљало урадити.

О овоме се извештава грађанство ради знања.

Од суда општине београдске 18 марта 1902. г. Абр. 2708, Београд.

ОБЈАВА

Послови у општини београдској по свима одељењима општинске управе тако су се умножили и разгранали да за свршавање истих, потребно је извесно време рада без икаквог прекида.

Па да би општинска управа с једне стране оправдала поверење, и довела своје текуће послове, да се свакодневно свршавају, а с друге стране, помогла публици, да по својим молбама и тражењима дође до свога права и задовољења, потребно је да све чиновништво општинско буде на раду после подне од 2—5 у својим канцеларијама поштеђено од стране публике, а у самом интересу исте, па с тога суд општине града Београда

Објављује:

да ће се од данас па до даље наредбе по свима одељењима општинске управе примати публика само пре подне, а за хитне послове у суду општинском дежурале по један од кметова од 2—5 часова по подне свакодневно за пријем публике и свршавање најхитнијих послова.

Ова се објава доставља ради знања грађанству општине београдске.

Од стране Суда општине града Београда Абр. 1136, 3 фебруара 1902 год.

ОГЛАС

На основу указа од 16 фебруара тек, године, решења суда општине вароши Београда од 26 фебруара тек. године, Абр. 1996, *наплаћиваће се општинска трошарина за варош Београд и на оне предмете који се у вароши производе, ако исти подлеже трошарини по тарифи.*

Према томе Управа београдске општинске трошарине наредила је да се изврши попис 27 и 28 фебруара свих трошаринских предмета код произвођача у вароши и од тада наплату трошарине вршити.

Грађанству Београдском

Управа града Београда претписом својим од 24 ов. м. ЛБр. 436 изменила је своју наредбу од 6 ов. м. ЛБр. 436 коју је суд овај објавио под 8 марта тек. године Абр. 2353 у овоме:

1. По двориштима приватним полицијска власт не сме тражити псе. Њен надзор настаје тек на улици;

2. Псето без марке и корпе на улици може се хватати;

3. Које псето носи корпу и марку не мора се улицом на врвци водити већ како сопственик хоће.

О овоме се извештава грађанство ради знања и управљања.

Од суда општине града Београда, 27 марта 1902 год. Абр. 3120. Београд.

Грађанству Београдском

Познато је грађанима, да постоји друштво за подизање храма Св. Саве, коме је председник Његово Високопреосвештенство архијепископ београдски и Митрополит Српски Господин Инокентије.

Да би се остварила узвишена циљ овога друштва суд општине београдске овим чини апел на београдске грађане, да помогну томе, заузимајући се својски да се путем обавештења образују по варошким одељцима пододбори за прикупљање прилога за ову свету и опште народну задужбину.

Од суда општине београдске 23. Јануара 1902 г. Абр. 662. Београд.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу еснафа димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога не могуће допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димничар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . 0·40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . 0·20 динара
- в) за чишћење димњака простог на два спрата . . . 0·40 "
- г) за чишћење гвозденог шпархерда . . . 0·40 "
- д) за чишћење зиданог шпархерда . . . 0·40 "
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицима . . . 1— дин.
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више . . . 0·40 "

- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра . . . 0·20 "
- з) за испаливање димњака . . . 1·50 дин.
- и) за чишћење типлова на пекарницама од типла . . . 0·20 "

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кирајници).

Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димничар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном релону занат управљава.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. Гробарина:

Гроб за децу до десет година дин. 6 и дин одржање свега дин. 7.—

Гроб за одрасле д. 10 и 2 за одржање свега д. 12.—
Мала зидана гробница дин. 550 и 10 дин. одржање, свега дин. 560.—

Велика зидана гробница III реда дин. 983·52 и 15 дин. одржање, свега дин. 998·52

Велика зидана гробница II реда дин. 1084·32 и 15 дин. одржање, свега дин. 1099·32.

Велика зидана гробница I реда дин. 2000 и 15 дин. одржање, свега дин. 2015.—

Ова такса плаћа се за гробове мале и велике за 10 година, а за гробнице за 50 година, такса одржања плаћа се сваке године. Ко за пет година узастопце ову таксу не плати губи право на гроб, па био прост гроб или гробнице Положена такса пропада у корист касе гробља, а гроб или гробница припада општини.

Такса одржања плаћа се потпуно, ма са гроб или гробница, у које било доба године, узео у службеност.

II. Пражњење помјара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 6— д.
- б) Од акова — — — — — 0·30 д

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ БУБРЕТА

За квартове: Дорћолски и Палилулски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·20 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0·60 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — 1— д

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0·25 д.
- 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0·70 д.
- 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице сак кухињом без штале — 0·15 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА